

T148053

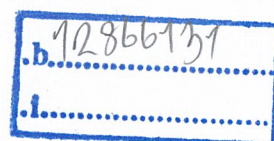
ปัญหาพิเศษ

การติดตามผลโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

FOLLOW - UP PROJECT OF PROMOTE OCCUPATION AS A PHILOSOPHY SUFFICIENCY ECONOMY MEMBER OF HUBKAPONG COMPANY AGRICULTURAL COOPERATIVES CHA - AM DISTRICT PHETCHABURI

นางสาวอัญชิษฐา เพ็ชรมณี
UNCHIDTHA PHEDMANEE

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 148053
ในเดือนปี - 9 ต.ค. 2560

หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)
ภาควิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2560

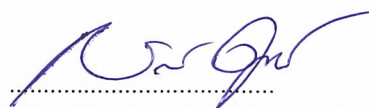
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองปัญหาพิเศษ

หัวข้อปัญหาพิเศษ การติดตามผลโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
Follow-up project of promote occupation as a philosophy Sufficiency Economy member of Hubkapong company's agricultural cooperatives Cha-am district Phetchaburi

นักศึกษา นางสาวอัญชิษฐา เพ็ชรมณี
รหัสประจำตัว 56040649
ปริญญา วิทยาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชา พัฒนาการเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.พีรชัย กุลชัย

คณะกรรมการสอบปัญหาพิเศษ	ลายมือชื่อ
ผศ.ศุภสมบุรณ์ อังรัตนาร
ผศ.พีรชัย กุลชัย
ดร.ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมาธิวัฒน์
รศ.ดร.ปัญญา หมั่นเก็บ

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร
วันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2560

ผศ.ดร.สมศักดิ์ คุณหาสุวรรณเวช

หัวหน้าภาควิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อปัญหาพิเศษ	การติดตามผลโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
นักศึกษา	นางสาวอัญชิษฐา เพ็ชรมณี
รหัสประจำตัว	56040649
ปริญญา	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)
สาขาวิชา	พัฒนาการเกษตร
พ.ศ.	2560
อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ	ผศ.พีรชัย กุลชัย

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและองค์ความรู้ ความเข้าใจ ภายหลังเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) เพื่อ ศึกษาติดตามผลการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง 3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะโครงการส่งเสริมอาชีพ สมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 18 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิง ผสมผสาน (Mixed Methods Research) ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกเป็นเพศชายร้อยละ 61.1 เพศหญิงร้อยละ 38.8 ช่วงอายุระหว่าง 51 - 60 ปี อาชีพหลักคือเกษตรกรรวม สมาชิกความรู้ความ เข้าใจในด้านเศรษฐกิจพอเพียงภายหลังจากการเข้าร่วมโครงการฯ ของสมาชิกฯ มีความรู้อยู่ในระดับ ดี และสามารถสรุปการทำกิจกรรมของสมาชิกฯที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการฯดังนี้ การจัดทำบัญชี คราวเรือน สมาชิกปฏิบัติเป็นประจำจำนวน 6 ราย ปฏิบัติเป็นบางครั้งจำนวน 6 ราย และไม่ปฏิบัติ จำนวน 6 ราย การทำปุ๋ย/นำหมักชีวภาพสมาชิกฯปฏิบัติจำนวน 4 ราย ปฏิบัติเป็นบางครั้งจำนวน 8 รายและไม่ปฏิบัติจำนวน 6 ราย การทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ สมาชิกฯปฏิบัติจำนวน 9 ราย ปฏิบัติบางครั้งจำนวน 5 ราย และไม่ปฏิบัติจำนวน 4 ราย และจากการเข้าร่วมโครงการฯสามารถสรุป และแบ่งความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกฯได้เป็น 3 ระดับคือ 1) สมาชิก มีความรู้ ความเข้าใจในระดับมากและสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับบุคคล อื่นที่สนใจและสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ได้จำนวน 5 ราย 2) สมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจในระดับปาน กลางไม่เพียงพอสำหรับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับบุคคลอื่นที่สนใจได้ จำนวน 11 ราย รวมถึงไม่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ 3) สมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจในระดับน้อย ไม่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับบุคคลอื่นที่สนใจรวมถึงไม่สามารถเป็น แหล่งเรียนรู้ได้จำนวน 2 ราย ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพงที่มีต่อ โครงการฯ คือ สมาชิกขาดการติดตามโครงการฯจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานศูนย์สาธิตสหกรณ์การเกษตร หุบกะพง จึงทำให้ขาดความต่อเนื่องในการทำกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.พีรชัย กุลชัย ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำชี้แนะ ตลอดจนช่วยแก้ปัญหา ทำให้เกิดความรู้และประสบการณ์ที่ดีแก่ข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.ปัญญา หมั่นเก็บ ดร.ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมาธิวัฒน์ และ ผศ.ศุภสมบุรณ์ อังรัตนกร กรรมการสอบหัวข้อและโครงสร้างปัญหาพิเศษที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตลอดจนข้อชี้แนะจนในที่สุดทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงได้ ขอขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีให้แก่ข้าพเจ้า

ขอขอบคุณสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรีและผู้อำนวยการ บุคคลากรในศูนย์สาธิตสหกรณ์การเกษตรหุบกะพงทุกท่านที่ให้การสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ต้องขอขอบคุณครอบครัวและเพื่อนๆ ที่ให้ความช่วยเหลือในการศึกษาจนทำให้มีความสำเร็จในวันนี้

อัญชิษฐา เพ็ชรรมณี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	I
กิตติกรรมประกาศ.....	II
สารบัญ	III
สารบัญตาราง.....	V
สารบัญภาพ	VI
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของการศึกษา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	2
1.5 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	2
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	3
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ.....	7
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการติดตามและการประเมินโครงการ	8
2.4 ข้อมูลทั่วไปโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	13
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษา.....	18
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	18
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	18
3.3 ขั้นตอนการศึกษา.....	18
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	20
3.5 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย	20
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	21
4.1 ข้อมูลพื้นฐานและองค์ความรู้ความเข้าใจภายหลังเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	21
4.2 ผลที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	28
4.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพงที่มีต่อโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	37
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	37
5.2 อภิปรายผลการศึกษา.....	39
5.3 ข้อเสนอแนะ	40
บรรณานุกรม.....	41
ภาคผนวก.....	43
ประวัติผู้วิจัย.....	51

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.3. ประเภทของการประเมินและลักษณะการตัดสินใจตามกรอบความคิดของ รูปแบบการประเมิน.....	12
3.3 แนวทางการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล.....	19
3.4 มีเกณฑ์การประเมินองค์ความรู้.....	20
4.1 ข้อมูลพื้นฐานสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	22
ปรัชญาเศรษฐกิจ.....	26
4.3 กิจกรรมและความรู้ความเข้าใจภายหลังเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	30

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
4.1 นายเสนอ เมืองเงิน ผู้ให้สัมภาษณ์	27
4.2 พื้นที่ทำการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนายเสนอ เมืองเงิน.....	29
4.3 สมุดจดบันทึกบัญชีครัวเรือนของนางอัญชลี แป้นทอง	31
4.4 นายทรงศักดิ์ คงเจริญ แสดงน้ำหมักชีวภาพของตนเอง	32
4.5 ผลิตภัณฑ์ต่างๆ จากกลุ่มสตรีผลิตของใช้ในครัวเรือน.....	33
4.6 นางบุญเรือน บุษภัค ประธานศูนย์เรียนรู้การปลูกหน่อไม้ฝรั่ง.....	34

บทที่ 1

บทนำ

(Introduction)

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (Statement and Significance of the Problem)

เศรษฐกิจพอเพียง คือ เศรษฐกิจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความพอดี พออยู่ พอกิน พอใช้ ยึดหลักมัชฌิมาปฏิปทาในการดำเนินชีวิตและมีดุลยภาพระหว่างชีวิตกับสิ่งต่างๆ ดำเนินชีวิตแบบพอมีพอกินเป็นสัมมาอาชีวะก่อนเป็นเบื้องต้นจากนั้นจึงพัฒนาไปสู่การกินดีอยู่ดี เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาหรือแนวคิดโดยมีหลักการและอุดมการณ์ที่ช่วยพัฒนาชีวิตมนุษย์และสังคมไปสู่ความยั่งยืนด้วยการรู้จักตนเอง พึ่งตนเอง พอเพียง ไม่โลภมาก มีเหตุผล และไม่ประมาท หน่วยงานภาครัฐเล็งเห็นความสำคัญของการดำเนินชีวิตแบบพึ่งตนเองจึงได้มีการเพิ่มความสำคัญของแนวทางการดำเนินชีวิตแบบพึ่งตนเองมากขึ้นโดยมีการบรรจุหลัก “การพึ่งตนเอง” ไว้เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญของแผนพัฒนาชนบทในประเทศไทยอันเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2541)

จากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวในปัจจุบันจึงมีหลายหน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไป มาปรับใช้กับหน่วยงานของตนเองและส่งเสริมให้สมาชิกหรือประชาชน เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบต่างๆ เช่น ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง จังหวัดเพชรบุรี สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี ก็เป็นหนึ่งในหน่วยงานได้เข้าดำเนินการสำรวจพื้นที่และเข้าตรวจเยี่ยมสมาชิก โดยการสำรวจข้อมูลและความต้องการของสมาชิกแต่ละครัวเรือนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง ซึ่งสมาชิกในพื้นที่โครงการฯ ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด มีการประกอบอาชีพทางการเกษตร และปศุสัตว์ โดยสมาชิกสหกรณ์จะกู้เงินจากสหกรณ์ฯ มาลงทุนในการประกอบอาชีพทางการเกษตร แต่ไม่ได้ผลผลิตเท่าที่ควรเนื่องจากในปัจจุบันในพื้นที่โครงการฯ มีความแห้งแล้ง ขาดแคลนน้ำทำการเกษตร และการอุปโภคภายในครัวเรือน การมีต้นทุนสูงขึ้นในการประกอบอาชีพทางการเกษตร จึงส่งผลให้ต่อรายได้ที่ลดลง และมีรายจ่ายในครัวเรือนที่สูงขึ้น และการส่งชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ไม่เป็นไปตามรอบฤดูกาลผลิตจากการเข้าสำรวจข้อมูลและความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการประกอบอาชีพทางการเกษตรและความเป็นอยู่ของพี่น้องสมาชิกสหกรณ์ จึงทำให้ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง จัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - เดือนมีนาคม ปี2559 งบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามแผนแม่บทพัฒนาหุบกะพง จำนวน 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน) โดยให้สมาชิกสหกรณ์น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการประกอบอาชีพทางการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และการใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และได้มีการรับสมัครสมาชิกสหกรณ์ที่มีความสนใจและมีความพร้อมที่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการประกอบอาชีพ และนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์จริง จึงทำให้มีสมาชิกสหกรณ์มาสมัครเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 18 ราย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาติดตามผลโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยมีคำถามงานวิจัยคือ ผลที่เกิดขึ้นภายหลังจากการโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง เป็นอย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์ (Objective)

- 1.2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและองค์ความรู้ความเข้าใจภายหลังเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง
- 1.2.2 เพื่อศึกษาผลโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง
- 1.2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Significanae of the Study)

- 1.3.1 ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานและองค์ความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพงภายหลังเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.3.2 ทราบถึงผลโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง
- 1.3.3 ทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.4 ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา (Scope and limitation)

การศึกษาวิจัยเฉพาะในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง จังหวัดเพชรบุรี เท่านั้น ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด ที่เข้าร่วมในโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 18 ราย เริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2559 – มิถุนายน 2560

1.5 คำนิยามศัพท์ปฏิบัติการ (Operational definition of Terms)

1.5.1 เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การปฏิบัติตนในการใช้จ่ายอย่างประหยัด อดออม มีความเพียงพอ พออยู่ พอกิน และพอใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน มีความพอเพียงในครอบครัว ชุมชน มีความเข้มแข็งช่วยตนเองได้ วิธีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีสอดคล้องกับหลักธรรมคำสอนในศาสนา มีสังคมที่สงบสุข กินดีอยู่ดีขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองได้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง

1.5.2 การติดตามผล หมายถึง กระบวนการตรวจสอบหรือการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงรวมถึงทรัพยากรกิจกรรมต่างๆ และผลผลิต โดยติดตามการใช้ทรัพยากรของโครงการ เพื่อให้เกิดผลผลิต ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดสรรทรัพยากร การดำเนินกิจกรรมหรือการที่สมาชิกฯ นำสิ่งที่ได้จากโครงการไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่โครงการกำหนด

1.5.3 โครงการฯ หมายถึง โครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่สอดคล้องแผนแม่บทโครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง ปี 2556 – 2559 ยุทธศาสตร์ที่ 4 ของกรมส่งเสริมสหกรณ์

1.5.4 สมาชิกฯ หมายถึง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพงที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (literature Review)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.1 ความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.2 กรอบแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการติดตามและการประเมินโครงการ

2.4 ข้อมูลทั่วไปโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คุรุธรรม (2542) กล่าวว่า ในภาวะที่ประเทศไทยเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อด้านการเมือง การศาสนา การศึกษา และโดยเฉพาะด้านสังคมซึ่งคนไทยส่วนใหญ่จากภาคอุตสาหกรรมถูกเลิกจ้างหรือลดจำนวนคนงานหรือถูกจ้าง ทำให้คนไทยเหล่านี้ต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเอาตัวรอดทั้งคนจนและคนรวยจึงหันหลังกลับสู่มาตุภูมิเพื่อทำนุบำรุงภาคเกษตรกรรมโดยการจัดการเรื่องดินและน้ำในที่ทำกินของตนเอง เพื่อความพอมี พออยู่ พอกิน ไม่หวังร่ำรวยอะไรมากนัก พอเลี้ยงตนเอง (Self Sufficient) และครอบครัวให้รอดพ้นจากภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจนี้และให้ตนเองดำรงชีวิตอยู่ได้ ในประเด็นนี้เองที่จะเสริมสร้างเศรษฐกิจไทยให้เข้มแข็ง เพื่อต่อสู้กับภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจได้ จะได้ยึดเป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพแบบเดิม ทางภาคเกษตรให้คนไทย เรียกว่าเศรษฐกิจพอเพียง (Self Sufficient Economic) ซึ่งน่าจะเป็นทางเลือกใหม่ให้คนไทยรู้จักพึ่งตนเอง ประหยัด อดออม ซึ่งสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนไทย และภูมิปัญญาไทยเป็นอย่างดี

สุรเกียรติ์ เสถียรไทย (2542) ให้ความเห็นว่า จากอดีตที่ผ่านมา 5-6 ปี ประเทศไทยมีภาวะทางเศรษฐกิจที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วเพื่อพัฒนาคนเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมอย่างเต็มตัว ทำให้หลาย ๆ คนหลงลืมพื้นฐานดั้งเดิมของตนเอง และของคนไทยว่า เคยเติบโตภายใต้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ในการเกษตร จนเคยมีคำกล่าวว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์แห่งหนึ่งในโลก มีทรัพยากรธรรมชาติอย่างมากมาย สอดคล้องกับคำพูดที่ว่า “ในน้ำมีปลาในนามีข้าว”

จากความรู้ทางเศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ให้เห็นแนวทางการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของประชากรในทุกระดับ ให้สามารถพึ่งตนเอง ประหยัด อดออมมีความพอเพียง พออยู่ พอกิน และพอใช้ในการดำรงชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับสุรเกียรติ์ เสถียรไทย (2542) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่าเป็นปรัชญาของการพัฒนาตามกระแสเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีฐานคิดสำคัญที่การพัฒนาคนในชุมชน ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมควบคู่ไปกับการจรรโลงรักษาวัฒนธรรม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุมชน ทั้งนี้การพัฒนาคนจะต้องเริ่มที่การพัฒนาความคิดและจิตใจของคนให้รู้จักกิน รู้จักใช้ตาม ทัศนภาพและความจำเป็นในการดำรงชีวิต

2.1.1 ความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความหมายของคำว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ พระราชทานคำจำกัดความของคำว่าเศรษฐกิจพอเพียงไว้อย่างครอบคลุมและลึกซึ้งมาก โดยส่วนหนึ่งของความหมายนั้นได้ทรงดำรัสไว้ว่า “คำว่าเศรษฐกิจพอเพียงนี้ไม่มีในตำรา ไม่เคยมีระบบ เศรษฐกิจพอเพียงมีอย่างอื่นแต่ไม่ใช่คำนี้” แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงปรากฏอยู่ในการดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมาช้านาน ในรูปของหลักการ สร้างความ “พออยู่ พอกิน” “คำว่าพอเพียง” มีความหมายกว้างออกไปอีก ไม่ได้หมายถึง การมีพอสำหรับใช้ของตัวเอง มีความหมายว่า “พอมีพอกิน” ...วันนั้นได้พูดถึงว่าเราควรจะต้องปฏิบัติให้พอมี พอกิน พอมีนี่ก็แปลว่า “เศรษฐกิจพอเพียง นั้นเอง” ถ้าแต่ละคนมีพอมี พอกิน ก็ใช้ได้ ยิ่งถ้าประเทศ มีพอมี พอกินก็ยิ่งดี... พอเพียงก็หมายความว่า มีกินมีอยู่ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอ...เพียงก็คือ พอเท่านั้นเอง คนเราถ้าพอในความต้องการมันก็จะมีความโลภน้อย ก็จะเบียดเบียนคนอื่นน้อย...พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของ รุ่รุกราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่เบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณ พุดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง...ฉะนั้นความพอเพียงนี้ก็แปลว่าความพอประมาณและความมีเหตุผล...” พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม 2541 ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน (ขณะทำงานเศรษฐกิจพอเพียง. 2550) จากกระแสพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ก่อให้เกิดการระดมความคิดในวงกว้างจากทุกฝ่าย อาทิ นักวิชาการข้าราชการ ประชาชน นักคิดทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยน้อมนำเอากระแสพระราชดำริมา ปฏิบัติและหาวิธีการที่จะผลักดันให้บังเกิดผลสำเร็จ ซึ่งต่อมาบุคคลเหล่านี้ก็ได้ให้ความหมายและแนวคิดของคำว่าเศรษฐกิจพอเพียงไว้มากมาย ดังนี้

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2540) ศึกษาาระบบเศรษฐกิจของชุมชนไทยในอดีต ว่าเป็นระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงชีพ ผลิตพืชผล พันธุ์พืชไว้เพื่อกิน เพื่อใช้เองไม่มีระบบการพึ่งพิงสังคมภายนอกมีความผูกพันกันสูง ช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีความพอเพียงในตนเอง นับถือระบบเครือญาติเป็นสำคัญ และไม่มีการแข่งขันกันเป็นต้น

สุเมธ ตันติเวชกุล (2550) กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียงว่า หมายถึง ความสามารถของชุมชน เมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงสังคมนั้นๆ ได้ โดยพยายามหลีกเลี่ยงที่จะพึ่งพาปัจจัยต่างๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคล นั้น คือ ความสามารถในการดำรงชีวิตได้โดยไม่เดือดร้อน กำหนดความเป็นอยู่อย่างประมาณตน ตามฐานะ ตามอัตภาพ และที่สำคัญไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพเสรีภาพ ไม่พินณาการอยู่กับสิ่งใด ยึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิต เศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นพื้นฐานของความมั่นคงในการดำรงชีวิตที่ส่งผลให้สามารถพึ่งตนเองได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การปฏิบัติตนในการใช้จ่ายอย่างประหยัดอดออม มีความเพียงพอ พออยู่ พอกิน และพอใช้ในการดำรงชีวิตในประจำวัน มีความพอเพียงในครอบครัว ชุมชน มีความเข้มแข็งช่วยตนเองได้ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่สอดคล้องกับหลักธรรมคำสอนในศาสนา มีสังคมที่สงบสุข กินดีอยู่ดีขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองได้

2.1.2 กรอบแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ภายใต้กรอบแนวคิด “3 ห่วง 2 เงื่อนไข” กล่าวคือ 3 ห่วง ประกอบไปด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว โดยที่ทั้งหมดนั้นอยู่ภายใต้เงื่อนไข 2 เงื่อนไข คือ การมีความรู้ และคุณธรรมดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆอย่างสมดุล

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณจากพระราชดำรัสด้าน ความประหยัด ประมาณ รู้ว่าสิ่งใดควรจ่ายออกไปและสิ่งใดควรรักษาไว้ โดยใช้การประมาณทั้ง ประมาณตน และประมาณสถานการณ์

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจน คำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ รู้จักประมาณตน และประมาณสถานการณ์ ประการสำคัญคือต้องพิจารณาอย่างมีเหตุมีผล โดยใช้ความเป็นกลาง เที่ยงตรง ปราศจากอคติ พิจารณาเหตุผลได้รอบด้าน และมีการตัดสินใจอย่าง รอบคอบ ที่สุด

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล สามารถประมาณได้อย่างเหมาะสมเพราะ ไม่ประมาท มีการเตรียมพร้อม ตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงต่างๆ อยู่เสมอเช่นเดียวกับการมีภูมิคุ้มกันที่ดี อย่างเช่น ความมีสติรู้ และ ความสงบภายในใจ อยู่เสมอนอกจากนี้ การตัดสินใจ และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องมีเงื่อนไข 2 เงื่อนไข คือ อาศัยความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้ เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบ ที่จะนำความรู้เหล่านั้น มาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวัง ในขั้นปฏิบัติ การเรียนรู้ อย่างรอบด้านคือ การเรียนรู้ตั้งแต่รู้เข้าใจ และประยุกต์หรือบูรณาการใช้ รู้ คือ รู้ในหลักวิชาตามที่ได้ศึกษามาเป็นอย่างดี จากนั้นจึงนำมาพิจารณาให้เกิดการเข้าใจกลายเป็นความรู้ของตนเอง และนำไปปฏิบัติประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบันก่อนที่จะนำเสนอแนวทางการแก้ไขต่อไป

2. เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วยความตระหนักในคุณธรรม มีความ ซื่อสัตย์สุจริตและ มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญา ในการดำเนินชีวิต และคุณธรรมต่างๆ ที่ช่วยกำกับการดำเนินชีวิตให้อยู่ในครรลองที่เหมาะสม ไม่ว่าจะ เป็น ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรับผิดชอบความเสียสละ ฯลฯ ก่อนที่จะทำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการแก้ปัญหาชุมชน และสังคมใคร่ขอกล่าวถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานการณ์ปัญหาสังคมพระเจ้าอยู่หัวพระราชดำรัสถึง ความสามัคคี ให้ยึดเหนี่ยวไว้ในยามสังคมมีความเปลี่ยนแปลง ความสามัคคีก็คือภูมิคุ้มกันหนึ่ง ที่จะช่วยให้รับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ

2.2.1 ความรู้

โสภณ และอรทัย (2516 อ้างใน ธนพล สมัครการ. 2550) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า เป็นการรับรู้ จำและเข้าใจในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆเกิดจากประสบการณ์และทัศนคติ ประกอบขึ้นจากความรู้ต่าง ๆ ที่เคยได้เรียนมา เกี่ยวกับลักษณะของสิ่งนั้นๆบวกกับการตีค่าของสิ่งนั้นกับความรู้ที่มีอยู่

วิเชียร เกตุสิงห์ (2520 อ้างใน ธนพล สมัครการ. 2550) ให้ความหมายของความรู้ ความจำ คือ ความสามารถในการระลึกได้ถึงเรื่องราวต่างๆที่เคยมีประสบการณ์ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เช่น จากการเรียนเนื้อหาวิชาต่าง ๆ จากการฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือพิมพ์การเล่าต่อๆกันมา เป็นต้น ความเข้าใจ คือ ความสามารถในการแปลความ ตีความ และขยายความได้

Bloom (1998 อ้างใน ธนพล สมัครการ. 2542) ได้ให้ความหมายของ ความรู้ ว่าหมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะ วิธีการ และกระบวนการต่าง ๆ รวมถึงแบบของโครงการ วัตถุประสงค์ในด้านความรู้ โดยเน้นในเรื่องของกระบวนการทางจิตวิทยาของความจำอันเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับการจัดระเบียบ โดยก่อนหน้านั้นในปี ค.ศ. 1965 Bloom ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้หรือพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ของคน ว่าประกอบด้วยความรู้ตามระดับต่าง ๆ รวม 6 ระดับ ซึ่งอาจพิจารณาจากระดับความรู้ในขั้นต่ำไปสู่ระดับของความรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป และได้แจกแจงรายละเอียดของแต่ละระดับไว้ดังนี้

ระดับ 1 ความรู้ (Knowledge) หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ที่เป็นอิสระแก่กันไปจนถึงความจำในสิ่งที่ย่างยากซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

ระดับ 2 ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) เป็นความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้ ความจำ ให้กว้างออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล การแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมาย และความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ระดับ 3 การนำไปปรับใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) ในเรื่องใด ๆ ที่มีอยู่เดิม ไปแก้ไขปัญหาที่แปลกใหม่ของเรื่องนั้น โดยการใช้ความรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการกับความคิดรวบยอดมาผสมผสานกับความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งนั้น

ระดับ 4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถและทักษะที่สูงกว่าความเข้าใจและการนำไปปรับใช้ โดยมีลักษณะเป็นการแยกแยะสิ่งที่จะพิจารณาออกเป็นส่วนย่อย ที่มีความสัมพันธ์กัน รวมทั้งการสืบค้นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ เพื่อดูว่าส่วนประกอบปลีกย่อยนั้นสามารถเข้ากันได้หรือไม่ อันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างแท้จริง

ระดับ 5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการรวบรวมส่วนประกอบย่อย ๆ หรือส่วนใหญ่ ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นเรื่องราวอันหนึ่งอันเดียวกัน การสังเคราะห์จะมีลักษณะของการเป็นกระบวนการรวบรวมเนื้อหาสาระของเรื่องต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกันเพื่อสร้างรูปแบบหรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างที่ยังไม่ชัดเจนขึ้นมาก่อน อันเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ภายในขอบเขตของสิ่งที่กำหนดให้

ระดับ 6 การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับความคิด ค่านิยม ผลงาน คำตอบ วิธีการ และเนื้อหาสาระ เพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง โดยมีการกำหนดเกณฑ์ (Criteria) เป็นฐานในการพิจารณาตัดสิน การประเมินผล จัดได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สูงที่สุดของพุทธิลักษณะ (Characteristics of Cognitive Domain) ที่ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจ การนำไปปรับใช้ การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์เข้ามาพิจารณาประกอบกันเพื่อทำการประเมินผลสิ่งหนึ่งสิ่งใด

2.2.2 ความเข้าใจ

อนันต์ ศรีโสภา (2522 อ้างใน ธนพล สมัครการ. 2550) ให้ความหมายของความเข้าใจว่า ความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง การเข้าใจความหมายของสิ่งนั้น ประกอบด้วย 1) การแปล (การแปลจากแบบหนึ่งไปสู่อีกแบบหนึ่ง โดยการรักษาไว้อย่างถูกต้อง) 2) การตีความหมาย (การอธิบายหรือเรียบเรียงเนื้อหาใหม่ให้เข้าใจง่าย) 3) การขยายความ (ขยายความหมายของข้อมูลที่มีอยู่ใกล้ไกลไปจากเดิม)

2.2.3 ความรู้ความเข้าใจ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 อ้างใน ธนพล สมัครการ. 2550) กล่าวถึง ความรู้ความเข้าใจว่า คือ ข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าความสามารถ ทักษะทางสติปัญญาและการใช้วิจารณญาณของมนุษย์เริ่มต้นจากระดับง่าย ๆ ก่อนแล้วค่อยเพิ่มความสามารถในการใช้ความคิดและพัฒนาสติปัญญาเพิ่มขึ้นตามลำดับ

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการติดตามและการประเมินโครงการ

ศูนย์ทดสอบและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ (2555) การติดตามและการประเมิน (Monitoring & Evaluation) เป็นคำที่มักจะใช้ควบคู่กัน การติดตามการประเมินจะช่วยให้ผู้บริหารงาน/โครงการทราบว่า การดำเนินงานเป็นไปตามแผนหรือไม่ มีความก้าวหน้า มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติจะได้แก้ไขปัญหาอุปสรรคเหล่านั้น และป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อไป โดยการสนับสนุนจากผู้บริหารได้ทันเวลาที่ นอกจากนี้ยังช่วยให้ทราบความเหมาะสมของการดำเนินงานและการบรรลุความสำเร็จของงาน/โครงการนั้น “การติดตาม” และ “การประเมิน” เป็นกระบวนการที่แตกต่างกัน มีจุดมุ่งหมายไม่เหมือนกัน แต่กระบวนการทั้งสองมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน เมื่อนำแนวคิดและหลักการติดตามและประเมินมาประสานใช้ด้วยกันอย่างเหมาะสม จะช่วยให้ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติสามารถกำกับ ทบทวนและพัฒนางาน/โครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.3.1 การติดตาม (Monitoring)

การติดตาม (Monitoring) เป็นคำที่ได้ยินกันทั่วไปโดยมักจะใช้ควบรวมกับการประเมินเป็นการติดตามและประเมินผล สาเหตุที่ใช้คำว่าติดตามและประเมินผลเพราะว่าการติดตามและประเมินผลมีความใกล้ชิดเกี่ยวเนื่องกันมาก โดยการติดตามจะเป็นส่วนสนับสนุนแก่การประเมินได้เป็นอย่างดี จากความสัมพันธ์ของการติดตามและประเมินผลดังกล่าวโดยทั่วไปมักจะไม่ค่อยมีการเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขยายความถึงการติดตามโครงการมากนักหรือถ้ามีการกล่าวถึงก็มักจะรวมกับการประเมินโครงการ โดยไม่แยกออกมาเป็นหรือกล่าวในรายละเอียดแต่อย่างใด เพราะอาจเห็นว่าการติดตามเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลโครงการแม้ว่าการติดตามจะเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลก็ตาม แต่ก็ไม่ใช่สิ่งเดียวกัน (พีระพงศ์ ทิพนาค และคณะ. 2552)

สุวรรณ นาควิบูลย์วงศ์ และพีระพงศ์ ทิพนาค (2553) กล่าวว่า การติดตามมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ทรัพยากรและเวลาอย่างประหยัดหรือมีประสิทธิภาพ โดยสรุปมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อการดำเนินโครงการเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า กิจกรรมและขั้นตอนต่างๆ
 2. เพื่อให้ใช้ทรัพยากรได้เต็มที่ คุ่มค่า เกิดการประหยัดทรัพยากรต่างๆของโครงการ
 3. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาหรือข้อขัดข้องต่างๆที่เกิดขึ้นเฉพาะในระหว่างการดำเนินโครงการ
 4. เพื่อให้ได้แนวทางแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลงปัจจัยนำเข้า กิจกรรมและขั้นตอนต่างๆของโครงการ
 5. เพื่อสนับสนุนให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
- ประโยชน์ของการติดตาม คือสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆระหว่างการดำเนินโครงการและวางแผนการจัดการในอนาคตได้ โดยสามารถสรุปเป็นข้อๆได้ดังนี้
1. ทราบถึงสภาพและสถานการณ์ต่างๆของการดำเนินโครงการ
 2. ทราบข้อดี ข้อบกพร่องตลอดจนปัจจัยที่ทำให้การดำเนินโครงการมีปัญหาทำให้สามารถแก้ไขได้ทันท่วงทีหรือในโอกาสต่อไป
 3. คุ่มค่า ประหยัดเวลา งบประมาณและทรัพยากรในการดำเนินโครงการฯ
 4. สามารถเก็บรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯเพื่อนำเสนอการดำเนินโครงการในเชิงสถิติหรือวิทยาศาสตร์ทำให้ได้รับความเชื่อถือและยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง
 5. กระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องกับโครงการมีความสำนึกต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ และกระตือรือร้นในการแก้ไข ตลอดจนคิดค้นปรับปรุงโครงการฯอย่างสม่ำเสมอ

2.3.2 การประเมินผล (Evaluation)

การประเมิน หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามตัวชี้วัด โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ ดังนั้น การประเมินโครงการ จึงหมายถึง การตัดสินคุณค่าของโครงการ โดยเก็บข้อมูลจากตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้น และนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐาน เพื่อแสดงถึงความสำเร็จของโครงการ การประเมินผลเป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางและมีนักประเมินผลหลายท่านได้อธิบายความหมายในลักษณะที่แตกต่างกันไปซึ่งส่วนมากแล้วจะให้ความหมายเชิงหลักการปฏิบัติการและวัตถุประสงค์ของการประเมิน

ชาญ สวัสดิ์สาลี (2540) กล่าวว่า การประเมินผลคือ กระบวนการที่ใช้ดุลยพินิจ (Judgment) หรือค่านิยม (Value) ในการพิจารณาตัดสินคุณค่าความเหมาะสมความคุ้มค่าหรือสัมฤทธิ์ผลของ

โครงการหรือสิ่งอื่นใดหลังจากการเปรียบเทียบที่วัดได้โดยวิธีการใดๆก็ตามกับเป้าหมายวัตถุประสงค์หรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ดารีกา สวันตร์จัจ (2541) ได้แบ่งการประเมินผลเป็น 3 ลักษณะ คือ

1) ความหมายที่เป็นเรื่องคุณค่า (Value-centered definition) ซึ่งนิยามว่าการประเมินผลหมายถึง กระบวนการของการกำหนดคุณค่าหรือผลที่ได้รับของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเมื่อเทียบกับเกณฑ์

2) ความหมายที่เน้นในเรื่องจุดประสงค์ (Objective-centered definition) ได้ให้ความหมายว่าเป็น กระบวนการของการกำหนดความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการมากน้อยเพียงใด

3) ความหมายเรื่องการตัดสินใจ (Decision-centered definition) นิยามว่าการประเมินผลหมายถึง กระบวนการของการระบุการเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดจนการใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อนำไปให้ผู้มีหน้าที่ตัดสินใจใช้ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่มีอยู่อย่างเหมาะสม

ความสำคัญของการประเมิน

ศูนย์ทดสอบและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ (2555) ในการดำเนินงานโครงการ จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการจะต้องทราบถึงความเป็นไปได้ ความพร้อม ความก้าวหน้า และความสำเร็จของโครงการ ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากการประเมิน จะช่วยตอบคำถามต่างๆ ได้ ถ้าการดำเนินงานปราศจากการประเมิน ผู้ปฏิบัติจะไม่ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ความพร้อม ความเหมาะสมของการดำเนินงานและเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน ก็จะไม่ทราบว่าผลการดำเนินงานเป็นอย่างไรบ้าง ควรยกเลิก หรือปรับหรือขยาย โครงการหรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้เพราะไม่มีสารสนเทศ จากการประเมินมาช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ

ประเภทของการประเมิน

การประเมินมีอยู่ด้วยกันหลายลักษณะ ซึ่งถ้าพิจารณาจัดประเภทของการประเมินแล้วสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

1 แบ่งตามวัตถุประสงค์การประเมิน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1) การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างการดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาความก้าวหน้าของโครงการ ว่าจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงส่วนใด เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพของการดำเนินงานมากขึ้น

1.2) การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ เพื่อตัดสินความสำเร็จของโครงการว่าบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดหรือบรรลุเป้าหมายที่ควรจะเป็นเพียงใด

2 แบ่งตามช่วงเวลาของการประเมิน แบ่งได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้

2.1) การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นของโครงการในเบื้องต้น ก่อนที่จะจัดทำโครงการใดๆ เป็นการประเมินที่มี

ประโยชน์ต่อการวางนโยบายและการวางแผน เพื่อให้ได้แนวคิดของการจัดโครงการที่สามารถสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้

2.2) การประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility Study) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการที่จะดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัย/เงื่อนไขที่จำเป็นต่อความสำเร็จของโครงการ มักจะประเมินในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการบริหาร

2.3) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินสิ่งที่ป้อนเข้าสู่โครงการว่ามีความเหมาะสมเพียงใดก่อนที่จะเริ่มโครงการ สิ่งที่ป้อนเข้าเช่น คน วัตถุดิบ อุปกรณ์ เครื่องมือ งบประมาณ เป็นต้น

2.4) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการดำเนินการตามที่กำหนด ทำการประเมินในขณะที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ เพื่อใช้ผลการปรับปรุงหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ซึ่งมีลักษณะครอบคลุม การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) ของโครงการ

2.5) การประเมินผลผลิต (Output / Product Evaluation) เป็นการประเมินผลที่ได้จากโครงการโดยตรง และเป็นผลที่คาดหวังจากโครงการ ว่าผลที่ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของโครงการมากน้อยเพียงใด

รูปแบบการประเมิน คือ กรอบความคิดหรือแบบแผนในการประเมินที่แสดงให้เห็นถึงรายการที่ควรประเมินหรือกระบวนการของการประเมินซึ่งแต่ละรูปแบบจะบอกให้ทราบว่าในการประเมินโครงการใดโครงการหนึ่งนั้น เราควรพิจารณาในเรื่องอะไรบ้าง (What) ในขณะที่เดียวกันบางรูปแบบอาจมีการเสนอแนะด้วยว่าในการประเมินแต่ละรายการ/แต่ละเรื่องควรพิจารณาหรือตรวจสอบอย่างไร ซึ่งเป็นลักษณะของการเสนอแนะวิธีการ (How)

ประเภทของรูปแบบการประเมิน

รูปแบบการประเมิน เป็นกรอบหรือแนวความคิดที่สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการหรือรายการประเมิน ซึ่งมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับข้อตกลงเบื้องต้น ซึ่งนักวิชาการทางด้านการประเมินได้เสนอกรอบความคิดให้นักประเมินได้เลือกใช้มีอยู่หลายรูปแบบ

รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam)

สตัฟเฟิลบีม ได้ให้ความหมายว่า การประเมินเป็นกระบวนการของการบรรยาย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม ซึ่งในการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สำคัญมุ่งประเมิน 4 ด้าน คือ การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

แนวทางการประเมินในด้านต่างๆ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ เป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การตรวจสอบเพื่อตอบคำถามต่างๆ เช่น เป็นโครงการที่สนองปัญหา หรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่ วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร หรือนโยบายของหน่วยงานหรือไม่ เป็นโครงการที่เป็นไปได้ในแง่ของโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ หรือไม่ ฯลฯ

2. ประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อใช้ข้อมูลตัดสินปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เหมาะสมหรือไม่ โดยดูว่าปัจจัยที่ใช้จะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ เป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ เช่น ปัจจัยที่กำหนดไว้ในโครงการมีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่ กิจกรรม/แบบ/ทางเลือกที่ได้เลือกสรรแล้ว ที่กำหนดไว้ในโครงการ มีความเป็นไปได้และเหมาะสมเพียงใด ฯลฯ

3. ประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินระหว่างการทำดำเนินงานโครงการ เพื่อหาข้อดี และข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้ และเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานของโครงการนั้นๆ ด้วย ซึ่งเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ เช่น การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ กิจกรรมใดทำได้ หรือทำไม่ได้ เพราะเหตุใด เกิดปัญหา อุปสรรค ไม่ราบรื่น ไม่คล่องตัวหรือไม่ อย่างไร มีการแก้ไขปัญหาอย่างไร ฯลฯ

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อดูว่าผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลจากการรายงานผลที่ได้จากการประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการร่วมด้วย ซึ่งเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญๆ เช่น เกิดผล/ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ คุณภาพของผลลัพธ์เป็นอย่างไร เกิดผลกระทบอื่นใดบ้างหรือไม่ ดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 ประเภทของการประเมินและลักษณะการตัดสินใจตามกรอบความคิดของรูปแบบการ

ประเภทของการประเมิน	ลักษณะการตัดสินใจ
(1) ประเมินภาวะแวดล้อมของโครงการ (Context Evaluation)	เลือก/ปรับวัตถุประสงค์ ของโครงการเลือกแบบ/กิจกรรม/
(2) ประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)	ปรับเปลี่ยนปัจจัยเบื้องต้น
(3) ประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)	ปรับปรุงแนวทาง หรือ กระบวนการทำงาน ปรับปรุง/ขยาย ล้มเลิก/ยุติโครงการ
(4) ประเมินผลผลิต (Product Evaluation)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 ข้อมูลทั่วไปโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง. 2559)

โครงการประกอบการดำเนินงานตามแผนแม่บทพัฒนาหุบกะพง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี

เลขที่โครงการ :/2559

ชื่อโครงการ : โครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เจ้าของโครงการ : ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง จังหวัดเพชรบุรี สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี

หลักการและเหตุผล

ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง จังหวัดเพชรบุรี สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี ได้เข้าดำเนินการสำรวจพื้นที่และเข้าตรวจเยี่ยมสมาชิก โดยการสำรวจข้อมูลและความต้องการของสมาชิกแต่ละครัวเรือนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง ซึ่งสมาชิกในพื้นที่โครงการฯ ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด มีการประกอบอาชีพทางการเกษตร และปศุสัตว์ โดยสมาชิกสหกรณ์จะกู้เงินจากสหกรณ์ฯ มาลงทุนในการประกอบอาชีพทางการเกษตร แต่ไม่ได้ผลผลิตเท่าที่ควร เนื่องจากในปัจจุบันในพื้นที่โครงการฯ มีความแห้งแล้งขาดแคลนน้ำทำการเกษตร และการอุปโภคภายในครัวเรือน การมีต้นทุนสูงขึ้นในการประกอบอาชีพทางการเกษตร จึงส่งผลให้ต่อรายได้ที่ลดลงและมีรายจ่ายในครัวเรือนที่สูงขึ้น และการส่งชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ไม่เป็นไปตามรอบฤดูกาลผลิต ดังนั้นจากการเข้าสำรวจข้อมูลและความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการประกอบอาชีพทางการเกษตรและความเป็นอยู่ของพี่น้องสมาชิกสหกรณ์ จึงทำให้ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง มีแนวคิดที่จะจัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้สมาชิกสหกรณ์นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการประกอบอาชีพทางการเกษตรและการใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งในเบื้องต้นสมาชิกสหกรณ์จะต้องมีการลดรายจ่ายภายในครัวเรือน การทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ การส่งเสริมให้สมาชิกมีการทำบัญชีครัวเรือน การลดต้นทุนในการประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยการส่งเสริมให้ทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ และน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้เองในแต่ละครัวเรือน การลดการใช้สารเคมีในการทำการเกษตร การปลูกพืชบำรุงดิน ทำการเกษตรที่ใช้น้ำน้อย ดังนั้นศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง จึงได้มีการเปิดรับสมัครสมาชิกสหกรณ์ที่มีความสนใจและมีความพร้อมที่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการประกอบอาชีพ และนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์จริง จึงทำให้มีสมาชิกสหกรณ์มาสมัครเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 10 ราย

ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง จังหวัดเพชรบุรี สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อใช้ในการดำเนินโครงการตามแผนแม่บทพัฒนาหุบกะพง จำนวน 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน) ซึ่งจากสภาพปัญหาและความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ข้างต้น ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการฯมีการลดรายจ่ายภายในครัวเรือนของตนเองและมีการเพิ่มรายได้ตลอดจนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สร้างความมั่นคงและยั่งยืนให้กับครอบครัวของตนเอง มีการส่งชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ตรงตามกำหนดระยะเวลาสามารถนำไปขยายผลและต่อยอดเป็นแบบอย่างให้กับสมาชิกรายอื่นๆ ต่อไป อีกทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่ให้สมาชิกสหกรณ์ในพื้นที่โครงการฯและบุคคลที่สนใจเข้าศึกษาหาความรู้ ซึ่งจากแนวคิดของโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ได้สอดคล้องแผนแม่บทโครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง ปี 2556 – 2559 ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมสหกรณ์และสมาชิก พัฒนา สาธิต การประกอบอาชีพและศูนย์เรียนรู้โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง เป็นแหล่งเรียนรู้โครงการตามพระราชประสงค์เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงท่องเที่ยวขยายผลสำเร็จสู่ประชาชนทั่วไป

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบอาชีพ
2. เพื่อส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์มีรายได้ที่มั่นคงและสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวและมีสุขภาพที่ดี
4. เพื่อเป็นต้นแบบให้แก่สมาชิกเกษตรกรรายอื่นนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพและชีวิตประจำวัน
5. เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน

กลุ่มเป้าหมาย :

สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ ปี พ.ศ.2559 จำนวน 18 ราย

ระยะเวลาดำเนินการ / สถานที่ :

กำหนดการจัดอบรมหลักสูตรจำนวน 2 วัน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2559 - เดือนมีนาคม 2559 ณ ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง (เพชรบุรี) และศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง (1 ไร่ 1 งาน) เรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง อำเภอกำแพงกระจ่าง จังหวัดเพชรบุรี (สถานที่ที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม)

วิธีการ ขั้นตอนการฝึกอบรม :

1. ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ
2. นำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
3. ประชุมกลุ่มสมาชิกเพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการที่น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติและปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
4. ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง ดำเนินการรับสมัครสมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมโครงการฯ
5. ประชุมสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯและลงพื้นที่บ้านสมาชิกพร้อมเก็บตัวอย่างดินเพื่อนำไปวิเคราะห์คุณภาพดิน โดยร่วมกับเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินเพชรบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. นำเสนอแผนแม่บทต่อคณะกรรมการพัฒนาการดำเนินงานในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง เพื่อพิจารณาอนุมัติ

7. ดำเนินการตามแผนแม่บทพัฒนาหุบกะพง ปีงบประมาณ พ.ศ.2559

8. ติดตามและประเมินผลรายงานผลการดำเนินงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

งบประมาณ :

กรมส่งเสริมสหกรณ์ แผนงาน ส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าด้านการเกษตร ผลผลิต สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งและส่งเสริม กิจกรรมหลัก การพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ กิจกรรมรอง การสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามแผนแม่บทพัฒนาหุบกะพง จำนวน 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน) รายละเอียดดังนี้

1) ค่าอาหารกลางวัน จำนวน 2 มื้อ ๆ ละ 100 บาท จำนวน 18 คน ประกอบด้วยผู้เข้าร่วม 18 คน (100 บาท* 2 มื้อ*18 คน)	เป็นเงิน 3,600 บาท
2) ค่าอาหารว่าง จำนวน 4 มื้อ ๆ ละ 30 บาท จำนวน 18 คน ประกอบด้วยผู้เข้าร่วม 18 คน (30 บาท* 4 มื้อ*18 คน)	เป็นเงิน 2,160 บาท
3) ค่าตอบแทนวิทยากรชั่วโมงละ 600 บาท จำนวน 12 ชั่วโมง	เป็นเงิน 7,200 บาท
4) ค่าพาหนะผู้เข้าอบรม จำนวน 18 คน ๆ ละ 100 บาท	เป็นเงิน 3,600 บาท
5) ค่าวัสดุประกอบการฝึกอบรม(ค่าวัสดุทำปุ๋ยหมักและสารสกัด EM)	เป็นเงิน 21,440 บาท
6) ปัจจัยการผลิตรายละเอียดไม่เกิน 6,000 บาท จำนวน 10 ราย (ค่าพันธุ์สัตว์,ค่าโรงเรือน,ค่าอาหารสัตว์,ค่าก้อนเชื้อเห็ด,ค่าเมล็ดพันธุ์)	เป็นเงิน 60,000 บาท
7) ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	เป็นเงิน 2,000 บาท
	รวมเป็นเงิน 100,000 บาท

****หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายทุกรายการสามารถถัวจ่ายกันได้ภายในวงเงินที่ได้รับอนุมัติ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ :

1. มีการลดต้นทุนในการประกอบอาชีพ เช่น การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก และสารสกัดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี
 2. สมาชิกสหกรณ์สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการประกอบอาชีพ
 3. สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ ทราบถึงรายได้และรายจ่ายที่แท้จริงจากการทำบัญชีครัวเรือน
 4. เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง
- ตัวชี้วัดความสำเร็จ :**
1. สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน ร้อยละ 100
 2. สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯสามารถทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักและสารสกัดใช้เองได้
 3. เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกในพื้นที่โครงการฯและบุคคลที่สนใจอย่างน้อย 5 ราย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศีลวัต ศรีสวัสดิ์ (2552) ศึกษาวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจและปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกันและเป็นแนวทางการเผยแพร่แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจากผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 400 ราย ผลการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ลักษณะครอบครัว สถานะของการอยู่อาศัย ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร ระดับการศึกษา พื้นฐานการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ทำงาน การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การออมเงิน และการบริจาคทรัพย์สินเพื่อสาธารณประโยชน์ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ เพศ ถิ่นที่กำเนิด ถิ่นที่เติบโต ศาสนา ความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การได้รับการอบรมความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาระหนี้สิน สถานภาพทางสังคม ประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และการอาศัยในชุมชนที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ ภาครัฐควรส่งเสริมให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเปิดให้มีหลักสูตรรวมถึงการเขียนตำรา/หนังสือเรียนที่เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มากขึ้นควบคู่กับการพัฒนารูปแบบให้น่าสนใจมากขึ้นเพื่อจะได้เข้าถึงประชาชนทุกลำดับชั้น เนื่องจากปัจจุบันจะเห็นว่าการนำเสนอผ่านสื่อมวลชนสามารถให้ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับผู้ที่มีการศึกษาสูงได้ค่อนข้างดีแล้วแต่ยังไม่สามารถสื่อสารให้ผู้ที่มีการศึกษาดำเนินไปได้ ควรใช้รูปแบบการนำเสนอแบบใหม่ๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้อง

มหายุดิน ดอละ (2556) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเลี้ยงแพะในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ในปี 2553 เขต อำเภอรามัน จังหวัดยะลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรเพื่อประเมินโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเลี้ยงแพะในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ (แพะเนื้อรายย่อย) ปี 2553 พบว่าเกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านข้อมูลโครงการ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ ด้านเกษตรกรและการให้ประโยชน์ ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงการ คือเกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องโรคจึงมีความต้องการให้ทางรัฐมีการส่งเสริมแพะพื้นเมืองและควรจัดสรรแพะที่มีความต้านทานโรค เนื่องจากแพะที่ได้รับการสนับสนุนเป็นแพะพันธุ์ลูกผสมที่ปรับตัวเข้ากับสภาพพื้นที่ได้ค่อนข้างยากส่งผลทำให้เกิดโรคได้ง่ายและมีความต้องการให้เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงแพะทุกๆเดือน พร้อมกับหมั่นลงพื้นที่ดูแลเกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ

เชิดชาย วังคำ (2554) ศึกษาวิจัยเรื่อง การติดตามประเมินผลการใช้ประโยชน์ในที่ดิน การพึ่งพาตนเองและความพึงพอใจของเกษตรกรในนิคมเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการนิคมเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลดอยหล่อใน 3 ประเด็นหลัก คือ การทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกร การพึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และความพึงพอใจของเกษตรกร โดยผลการติดตามประเมินสามารถสรุป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้ ดังนี้ 1) การใช้ประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรทุกรายมีการทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 100 โดยทุกรายใช้ประโยชน์จากที่ดินแบบเต็มแปลง รวมถึงเนื้อที่ที่ทำประโยชน์ทั้งหมดคือ 686.61 ไร่ เมื่อเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ร้อยละ 85 ผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินทั้งสองประเด็น โดยเกษตรกรทำประโยชน์ในที่ดิน คือการปลูกกล้วยในและนอกฤดูการ รวมถึงการเลี้ยงสัตว์ 2) การพึ่งพาตนเองตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เกณฑ์การประเมินดังกล่าวตั้งไว้ว่าเกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 มีการพึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในระดับดี (>70 คะแนน) ผลการประเมินพบว่า เกษตรกรมีการพึ่งพาตนเองในระดับดี จำนวน 16 ราย จึงผ่านเกณฑ์การประเมินดังกล่าว องค์ประกอบแห่งการพึ่งพาตนเองได้แก่ การพึ่งพาตนเองด้านการผลิตและการพึ่งพาตนเองด้านการดำรงชีพ 3) ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานนิคมเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินความพึงพอใจไว้ว่า เกษตรกรต้องมีความพึงพอใจไม่ต่ำกว่าระดับดี ($\bar{x} \geq 3.41$) ผลการประเมินโครงการโดยรวมพบว่าเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.85$) ผ่านการประเมินผลตามเกณฑ์ดังกล่าว โดยภาพรวมของการฝึกอบรมเกษตรกรพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่เกษตรกรมีความต้องการมากคือ การอบรมหลักสูตรผลิตปุ๋ยอินทรีย์และแปลงสาธิตผลิตปุ๋ยอินทรีย์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

(Research Methodology)

การศึกษาวิจัยเรื่องการติดตามผลโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ร่วมกับระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัยดังนี้

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัดที่เข้าร่วมในโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 18 ราย

3.2 เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 แบบสัมภาษณ์ (Structured Interview) ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ในส่วนของการวัดองค์ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกฯ

3.2.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยทำการสัมภาษณ์ใช้แบบโครงร่างคำถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.3 เครื่องบันทึกเสียง ใช้ในการบันทึกเสียงขณะที่มีการสนทนาของการสัมภาษณ์

3.2.4 กล้องถ่ายภาพ เพื่อเก็บภาพกิจกรรมต่างๆ ในการลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ในการอ้างอิงในการนำเสนอผลการดำเนินงาน

3.2.5 เครื่องมือช่วยจดบันทึก คือสมุดจด ปากกา ดินสอ ไว้สำหรับจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อช่วยในการถอดความจากเครื่องอัดเสียงได้สะดวกขึ้น

3.3 ขั้นตอนการศึกษา

ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย และนำเนื้อหาที่ได้จากข้อมูลหุตุยภูมิมาประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงานสหกรณ์การเกษตรหุบกะพงและลงพื้นที่สำรวจสมาชิกเกษตรกรในพื้นที่โครงการพระราชประสงค์หุบกะพงโดยได้ความอนุเคราะห์จากเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานให้ความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาฝึกงานเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2559 และจึงได้กำหนดประเด็นหลักในการวิจัยคั้งนี้

3.3.2 ศึกษาโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพงตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเอกสารอ้างอิงรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจเพื่อเป็นแนวทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการศึกษาและออกแบบการสัมภาษณ์ในการวิจัยการออกแบบสัมภาษณ์โดยตั้งคำถามแบบมีโครงสร้างเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง

3.3.3 ลงพื้นที่เพื่อทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง ที่เข้าร่วมในโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจำนวน 18 ราย

3.3.4 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียดด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาและอธิบายเชิงพรรณนาดังตารางที่ 3.3

3.3.5 สรุปข้อมูลโดยการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลนำมาสรุปข้อมูลและนำเสนอในรูปแบบพรรณนา

ตารางที่ 3.3 แนวทางการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์	ประเด็นในการศึกษา	วิธีการศึกษา/ เครื่องมือ	ผู้ให้ข้อมูล/ แหล่งข้อมูล
1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและองค์ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกฯ	ข้อมูลพื้นฐานองค์ความรู้ความเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิก	ใช้แบบสอบถาม	สมาชิกสหกรณ์ผู้เข้าร่วมโครงการฯ
2. เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นภายหลังจากการเข้าร่วมโครงการฯ	- การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบอาชีพ - เป็นแหล่งเรียนรู้และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง - การจัดทำบัญชีครัวเรือน	ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก	สมาชิกสหกรณ์ผู้เข้าร่วมโครงการฯ
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะโครงการฯ	- ปัญหาและข้อเสนอแนะ	ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก	สมาชิกสหกรณ์ผู้เข้าร่วมโครงการฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาเพื่ออธิบายเชิงพรรณนาดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายเชิงพรรณนา

ส่วนที่ 2 องค์ความรู้ ความเข้าใจภายหลังเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้แบบสอบถามเลือกถูกผิด และวิเคราะห์ข้อมูลโดยให้ข้อที่ตอบถูกได้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิด ได้ 0 คะแนน มีเกณฑ์การประเมินองค์ความรู้ดังตารางที่ 3.4 ดังนี้

ตารางที่ 3.4 เกณฑ์การประเมินองค์ความรู้

จำนวนคะแนน	ระดับองค์ความรู้
1 – 5	น้อย
5 – 10	ปานกลาง
10 – 15	ดี

ส่วนที่ 3 ผลที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาเพื่ออธิบายเชิงพรรณนา

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาเพื่ออธิบายเชิงพรรณนา

3.5 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้ว นำไปให้ประธานที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์

บทที่ 4

ผลการศึกษา

(Results)

การศึกษาวิจัยเรื่องการติดตามผลโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัย ได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาและได้นำเสนอผลการศึกษาดังนี้

4.1 ข้อมูลพื้นฐานและองค์ความรู้ความเข้าใจภายหลังเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง

4.2 ผลที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.1 ข้อมูลพื้นฐานและองค์ความรู้ความเข้าใจภายหลังเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง

4.1.1 ข้อมูลพื้นฐาน

จากการศึกษาสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพงที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 18 ราย พบว่าข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกมีรายละเอียดดังนี้ เพศชายร้อยละ 61.1 เพศหญิงร้อยละ 38.8 อายุ 51-60 ปีมากที่สุดร้อยละ 38.8 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไปร้อยละ 27.7 มีช่วงอายุ 30-40 ปีและช่วงอายุ 41-50 ร้อยละ 16.6 ระดับการศึกษา จบการศึกษาจากระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 38.8 รองลงมาคือระดับชั้นปวช/ปวส ร้อยละ 27.7 จบการศึกษาจากระดับชั้นมัธยมศึกษาและระดับชั้นปริญญาตรีร้อยละ 38.8 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 5 คนขึ้นไปร้อยละ 55.5 รองลงมาคือจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คนร้อยละ 22.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3 คนร้อยละ 16.6 และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2 คนร้อยละ 5.5 จำนวนแรงงานในครัวเรือนจำนวน 2 คนร้อยละ 44.4 รองลงมาคือจำนวนสมาชิกแรงงานในครัวเรือน 3 คนร้อยละ 38.8 และจำนวนสมาชิกแรงงานในครัวเรือน 4 คนร้อยละ 16.6 อาชีพหลักคือเกษตรกรร้อยละ 77.7 รองลงมาคืออาชีพค้าขายและอาชีพข้าราชการร้อยละ 11.1 และอาชีพอื่นๆร้อยละ 5.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาทร้อยละ 66.6 รองลงมาคือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,000 – 30,000 บาทร้อยละ 22.2 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาทร้อยละ 11.1 รูปแบบการเกษตรคือ การปลูกพืชผักสวนครัวร้อยละ 44.4 รองลงมาคือการทำพืชไร่ร้อยละ 33.3 การทำพืชสวนร้อยละ 27.7 ผักอินทรีย์ (ผักปลอดสารพิษ) ร้อยละ 22.2 การเลี้ยงและประมงร้อยละ 16.6 พื้นที่ทำการเกษตรโดยเป็นพื้นที่ของตนเองร้อยละ 61.1 รองลงมาคือเช่าพื้นที่ทำการเกษตรร้อยละ 33.3 และอื่นๆร้อยละ 5.5 มีหนี้สินร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

77.7 ไม่มีหนี้สินร้อยละ 22.2 จำนวนหนี้สิน 15,000 –20,000 บาท ร้อยละ 33.3 รองลงมาคือจำนวนหนี้สิน 10,000 – 15,000 บาทร้อยละ 22.2 จำนวนหนี้สิน 5,000 – 10,000 บาทและจำนวนหนี้สิน 20,000 บาทขึ้นไปร้อยละ 11.1 แหล่งกู้ยืมจากแหล่งกองทุนหมู่บ้านและสหกรณ์เครดิตยูเนียนร้อยละ 16.6 รองลงมาคือกู้ยืมจากสหกรณ์การเกษตรฯ,ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์,นายทุนนอกระบบ และอื่นๆ ร้อยละ 11.1 สมาชิกมีเงินออมภายหลังจากการหักค่าใช้จ่ายจำนวน 1,000 - 2,000 บาทร้อยละ 44.4 รองลงมาคือไม่มีเงินออมภายหลังจากการหักค่าใช้จ่ายร้อยละ 27.7 มีเงินออมภายหลังจากการหักค่าใช้จ่ายจำนวน 3,000 - 4,000 บาทร้อยละ 22.2 และมีเงินออมภายหลังจากการหักค่าใช้จ่ายจำนวน 5,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 5.5 ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
N=18		
1. เพศ		
ชาย	11	61.1
หญิง	7	38.8
2. อายุ		
30-40 ปี	3	16.6
41-50 ปี	3	16.6
51-60 ปี	7	38.8
60 ปีขึ้นไป	5	27.7
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	7	38.8
มัธยมศึกษา	3	16.6
ปวช/ปวส	5	27.7
ปริญญาตรี	3	38.8
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
2 คน	1	5.5
3 คน	3	16.6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) N=18	ร้อยละ (%)
4 คน	4	22.2
5 คนขึ้นไป	10	55.5
5. จำนวนแรงงานในครัวเรือน		
2 คน	8	44.5
3 คน	7	38.8
4 คน	3	16.7
6. อาชีพหลัก		
เกษตรกร	14	77.7
ค้าขาย	2	11.1
ราชการ	2	11.1
อื่นๆ	1	5.5
7. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	2	11.2
10,000 – 20,000 บาท	12	66.6
20,000 – 30,000 บาท	4	22.2
8. รูปแบบการเกษตร		
พืชสวน	5	27.7
พืชไร่	6	33.3
พืชผักสวนครัว	8	44.4
ผักอินทรีย์(ผักปลอดสารพิษ)	4	22.2
เลี้ยงสัตว์	3	16.6
ประมง	3	16.6
9. พื้นที่ทำการเกษตร		
พื้นที่ตนเอง	11	61.1
พื้นที่เช่า	6	33.3
อื่นๆ	1	5.5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) N=18	ร้อยละ (%)
10. หนี้สิน		
มี	14	77.7
ไม่มี	4	22.2
จำนวนหนี้สิน		
5,000 – 10,000 บาท	2	11.1
10,000 – 15,000 บาท	4	22.2
15,000 – 20,000 บาท	6	33.3
20,000 บาทขึ้นไป	2	11.1
11. แหล่งกู้ยืม		
สหกรณ์การเกษตรฯ	2	11.1
กองทุนหมู่บ้าน	3	16.6
สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนฯ	3	16.6
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	2	11.1
นายทุนนอกระบบ	2	11.1
อื่นๆ	2	11.1
เงินออมภายหลังจากหักค่าใช้จ่าย		
ไม่มีเงินออม	5	27.7
1,000 – 2,000 บาท	8	44.4
3,000 – 4,000 บาท	4	22.2
5,000 บาทขึ้นไป	1	5.5

4.1.2 องค์ความรู้ความเข้าใจภายหลังเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากการวัดองค์ความรู้ ความเข้าใจภายหลังเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกทั้ง 18 ราย พบว่าความรู้ความเข้าใจในด้านเศรษฐกิจพอเพียงหลังจากการเข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้อยู่ในระดับดี โดยคะแนนส่วนใหญ่ของสมาชิกอยู่ในระหว่าง 11 – 15 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่า มีผู้ที่ตอบคำถามถูกทุกข้อเต็ม 15 คะแนน จำนวน 2 คน นั่นก็คือ นายวิระชัย สิบทิศน์ และนางขวัญเรือน บุศภัก รองลงมาคือผู้ที่เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอบคำถามถูก ได้ 14 คะแนน มีจำนวน 5 คน นั่นก็คือ นางสาวภาพร เอกบุตร, นายเสนอ เมืองเงิน นางอัญชลี แป้นทอง, นายพรกนก ทวาย และนางศุภาพร พิมพ์พันธ์ ผู้ที่ตอบคำถามถูก ได้ 13 คะแนน มีจำนวน 5 คนนั่นก็คือ นายปรีชา สุขเจริญ, นางสาวประภัสสร อำนวยผล, นางพวน วงเพ็ง, นางพินิจ กมลมานิตย์ และนางสาวสมประสงค์ เนียมเงิน ผู้ที่ตอบคำถามถูก ได้ 12 คะแนน มีจำนวน 5 คนนั่นก็คือ นางนภาพร ปิ่นสุวรรณ, นางประนอม เนียมทอง, นายทรงศักดิ์ คงเจริญ, นาง ผกา หงส์ทอง และนายสมเกียรติ ทิมดี และสุดท้ายผู้ที่ตอบคำถามถูก ได้ 11 คะแนน มีจำนวนทั้งหมด 1 รายคือ นายสุขสรร ทนงค์จิต

จะเห็นได้ว่าสมาชิกที่ตอบถูกทั้ง 15 ข้อนั้นมีอยู่ 2 รายนั้นซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ว่า สมาชิกฯ ทั้ง 2 รายมีความรู้ ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ดีและถูกต้อง ส่วนข้อที่สมาชิกฯ ส่วนใหญ่ตอบคำถามผิดคือ ข้อที่ 1 จำนวน 6 ราย ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ว่า สมาชิกนั้นยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ไม่ได้เน้นการสร้างรากฐานของประเทศ เฉพาะด้านเศรษฐกิจเป็นหลักแต่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นคือ แนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง โดยยึดหลัก ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และความรู้ควบคู่กับคุณธรรม ภายในตนเอง

รองลงมาคือ ข้อที่ 13 จำนวนสมาชิกที่ตอบผิดมีจำนวน 5 ราย ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ว่ายังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่ได้เพียงแค่ส่งเสริมให้มีการผลิตเพื่อบริโภคเองเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมการผลิตเพื่อสำหรับการค้าขาย โดยมุ่งเน้นการผลิตพืชผลให้เพียงพอกับความต้องการบริโภคในครัวเรือนเป็นอันดับแรกเมื่อเหลือพอจากการบริโภคแล้ว จึงคำนึงถึงการผลิตเพื่อการค้าเป็นอันดับรองลงมา ผลผลิตส่วนเกินที่ออกสู่ตลาดก็จะเป็นกำไรของเกษตรกร

และสุดท้ายคือ ข้อที่ 6 จำนวนสมาชิกที่ตอบผิดมีจำนวน 4 ราย ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ว่ายังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นไม่จำเป็นต้องยกเลิกการค้าขายกับภายนอก นอกจากเศรษฐกิจแบบพอเพียงจะเน้นการพึ่งตนเองแล้วเศรษฐกิจพอเพียงนั้นยังให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มของชาวบ้านหรือเกษตรกร ทั้งนี้ กลุ่มชาวบ้านหรือองค์กรชาวบ้านจะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้หลากหลาย ครอบคลุมทั้ง การเกษตรแบบผสมผสาน หัตถกรรม การแปรรูปอาหาร การทำธุรกิจค้าขาย และการท่องเที่ยวระดับชุมชน ฯลฯ เมื่อองค์กรชาวบ้านเหล่านี้ได้รับการพัฒนาให้เข้มแข็ง และมีเครือข่ายที่กว้างขวางมากขึ้นแล้ว เกษตรกรทั้งหมดในชุมชนก็จะได้รับการดูแลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งได้รับการแก้ไขปัญหาในทุก ๆ ด้าน เมื่อเป็นเช่นนี้ เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศก็จะสามารถเติบโตไปได้อย่างมีเสถียรภาพ ซึ่งหมายความว่าเศรษฐกิจสามารถขยายตัวไปพร้อม ๆ กับสภาพการณ์ด้านการกระจายรายได้ที่ดีขึ้น

แต่อย่างไรก็ตามสมาชิกนั้น มีความรู้ ความเข้าใจในด้านเศรษฐกิจพอเพียงหลังจากการเข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้อยู่ในระดับที่ดี ดังตารางที่ 4.2 โดยข้อที่สมาชิกตอบผิดนั้นควรมีการเข้าไปให้ความรู้มากยิ่งขึ้นให้ถูกต้องเพื่อที่สมาชิกนั้นจะได้มีความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างแท้จริงและยั่งยืนต่อไป

ตารางที่ 4.2 องค์ความรู้ความเข้าใจภายหลังเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ - นามสกุล	จำนวนข้อที่ตอบคำถามถูก															รวม (คะแนน)	ระดับ ความรู้	
	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	ข้อ 10	ข้อ 11	ข้อ 12	ข้อ 13	ข้อ 14	ข้อ 15			
1. นางขวัญเรือน บุศภาค	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15	มาก
2. นายวีระชัย ลิขิตพันธ์	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15	มาก
3. นายเสนอ เมืองเงิน	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	14	มาก
4. นางสุภาพร เอกบุตร	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	14	มาก
5. นายพรคนก ทวย	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	14	มาก
6. นางศุภาพร พิมพ์พันธ์	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	14	มาก
7. นางอัญชลี แป้นทอง	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	14	มาก
8. นายปรีชา สุขเจริญ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	13	มาก
9. นางสาวสมประสงค์ นิยมเงิน	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	13	มาก
10. นางสาวประภัสสร อำนวยผล	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13	มาก
11. นางพินิจ กมลมานิตย์	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	13	มาก
12. นางพวน วงเพ็ง	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	13	มาก
13. นางประนอม เนียมทอง	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	12	มาก
14. นายทรงศักดิ์ คงเจริญ	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	12	มาก
15. นายสมเกียรติ์ ทิมดี	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	12	มาก
16. นางผกา หงส์ทอง	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	12	มาก
17. นางนภาพร ปิ่นสุวรรณ	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	มาก
18. นายสุทธรร ทนงจิตต์	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	11	มาก
รวม (คะแนน)	12	17	17	15	15	14	16	18	18	16	15	17	13	18	16			มาก

4.1.3 เหตุผลที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เหตุผลที่สมาชิกเข้าร่วมโครงการฯ เนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์ของศูนย์สาธิตสหกรณ์ โครงการหุบกะพงเป็นที่น่าสนใจ และมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนต่อการช่วยเหลือสมาชิกฯ เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ รวมถึงยังมีการอบรมให้ความรู้จากวิทยากรผู้มีความรู้ในด้านต่างๆ มาให้คำแนะนำแก่สมาชิกฯ และการพาไปศึกษาดูงานต้นแบบการทำเศรษฐกิจพอเพียงจากที่อื่นเพื่อนำมาปรับประยุกต์ใช้

“...ข้าเข้าร่วมโครงการฯ เพราะว่าจากการบอกต่อ การประชาสัมพันธ์ของศูนย์สาธิตสหกรณ์ หุบกะพง ที่เราได้บอกว่าเป็นโครงการที่ช่วยเหลือสมาชิกอีกโครงการหนึ่ง ข้าชอบตรงที่ข้าบอกว่าจะพาไปดูงานนอกสถานที่เนี่ยแหละ จะได้ไปดูๆ ว่าเขาทำอะไรบ้าง และเขาทำสำเร็จยังไง แล้วข้าจะได้นำมาใช้บ้าง” (ผวน วงเพ็ง. สัมภาษณ์)

ต่อมาคือ ความต้องการแก้ปัญหาในด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ปัญหาด้านหนี้สิน ซึ่งเป็นผลมาจากการประกอบอาชีพหลัก เช่น การทำสวน การเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ ในบางครั้งเงินที่ได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือน จึงส่งผลทำให้มีการกู้ยืมจากสถาบันการเงินต่างๆ หรือการกู้เงินจากนอกระบบที่มีอัตราดอกเบี้ยที่สูง เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้ จึงไม่สามารถชำระเงินคืนได้ ดังเช่นนายเสนอ เมืองเงิน (ภาพที่ 4.1) เมื่อในอดีตทำอาชีพค้าขายเสื้อผ้าตามตลาดนัดในกรุงเทพมหานครรายได้เฉลี่ย 8,000 – 10,000 บาทต่อเดือน ไม่รวมค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น ค่าอาหาร ค่าผ่อนห้องเช่ารายเดือน และค่าผ่อนรถฯ เงินที่ได้จากการค้าขายไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายดังกล่าว จึงทำให้ต้องกู้ยืมเงินจากนอกระบบซึ่งอัตราดอกเบี้ยสูงถึงร้อยละ 20 จึงทำให้ตนเองกลับมาอยู่ที่บ้านและเริ่มอาชีพใหม่โดยการทำการเกษตรและเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อต้องการที่จะลดรายจ่ายภายในครัวเรือนของตนเองและการเพิ่มรายได้จากการประกอบอาชีพเสริมอื่น ๆ นอกเหนือจากการเกษตรตลอดจนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นไม่มีภาระหนี้สิน

ภาพที่ 4.1 นายเสนอ เมืองเงิน ผู้ให้สัมภาษณ์

“...แต่ก่อนที่ค้าขายเสื้อผ้าตามตลาดนัด ได้เดือนละประมาณ 8,000 กว่าบาท บางเดือนถ้าขายดีหน่อยก็ได้ประมาณ 10,000 กว่าบาท แต่รายจ่ายที่ก็เยอะพอกับรายได้ที่ที่ได้ ค่าเช่าห้องพักอยู่ที่ตกเดือนละ 3,500 บาท ค่าอาหารก็ตกมือละ 100 บาทแล้วในกรุงเทพฯ ค่ารถ ค่าน้ำมันรถอีกที่เลยตัดสินใจยืมนายหน้าเงินกู้ในตลาดนัด ดอกร้อยละ 20 ซึ่งตอนนั้นหมุนเงินไม่ทันจริงๆ พี่กับแฟนเลยตัดสินใจกลับมาอยู่ที่บ้าน ลองกลับมาเริ่มต้นใหม่ดูเพราะว่ามีพื้นที่อยู่แล้ว กลับมาทำการเกษตรและพอมีโครงการฯ จากศูนย์สาธิตนี้ก็เลยอยากจะลองเข้าร่วมเพื่อที่จะลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้เพื่อชีวิตความเป็นอยู่จะดีขึ้น...” (นายเสนอ เมืองเงิน. สัมภาษณ์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 ผลที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.2.1 การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันรวมถึงการประกอบอาชีพ

ด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน พบว่าสมาชิกฯนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพมาใช้โดยยึดหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข นั่นก็คือ

ความพอประมาณ สมาชิกฯมีการผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพออยู่ พอกิน ไม่ใช่จ่ายฟุ่มเฟือยหรือการที่ไม่ทะเยอทะยานจนเกินความสามารถของตนเองมีเท่าไรก็ใช้เท่านั้น เน้นการพึ่งตนเองเป็นหลักโดยไม่ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน

ความมีเหตุผล สมาชิกฯมีการพิจารณาที่จะทำการใดๆ ด้วยความรอบคอบ ไร้อคติ คำนึงถึงเหตุและปัจจัยต่างๆ เช่นสร้างวินัยทางการเงินโดย การวางแผนการใช้จ่าย รวมถึงการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายภายในครัวเรือนด้วยเหตุและผล เงินที่เหลือจากการใช้จ่ายจึงนำไปฝากกับธนาคาร การมีภูมิคุ้มกันที่ดี สมาชิกฯมีการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไขความรู้ สมาชิกฯมีความรอบรู้ รู้ลึกในงานที่ตนเองทำ รู้ทันต่อสถานการณ์ต่างๆ โดยได้นำความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้ เช่น ภายหลังจากการเข้าร่วมโครงการได้นำความรู้จากการจัดทำบัญชีครัวเรือนมาปรับใช้เพื่อประกอบการวางแผนทางการเงินภายในครัวเรือน

เงื่อนไขคุณธรรม สมาชิกฯมีความซื่อสัตย์สุจริต อดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ใช้ชีวิตอยู่บนความไม่ประมาทไม่เบียดเบียนผู้อื่น ดังเช่น นางพินิจ กมลมานิตย์ ได้กล่าวถึงการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันไว้ว่า

“... การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน ปากก็นำมาปรับใช้ง่าย ๆ เลย เช่น การทำอาชีพที่สุจริต ทำง่าย ๆ ไม่เบียดเบียนคนอื่นให้คนอื่นเค้าเดือดร้อนก็พอแล้ว และอีกอย่างป่าทำเกษตรโดยที่ป่าเลือกที่จะปลูกทุกอย่างที่ป่าและคนในครอบครัวกิน กินทุกอย่างที่ปลูก มันช่วยประหยัดได้มากเลยนะ พอเหลือจากที่กินปากก็เอาไปขายหน้าสหกรณ์ เงินปากก็ได้เพิ่มมาจากส่วนนี้แหละ...” (พินิจ กมลมานิตย์. สัมภาษณ์)

ด้านการประกอบอาชีพสมาชิกฯเลือกที่จะประกอบอาชีพสุจริต โดยสมาชิกฯนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมนั่นคือ การประยุกต์ใช้ “เกษตรทฤษฎีใหม่” เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำ ในพื้นที่ขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด ปรับปรุงการทำเกษตรกรรมให้มีแหล่งน้ำ ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และสิ่งปลูกสร้างด้วยการปรับใช้ให้เหมาะสมกับขนาด สภาพพื้นที่ กำลัง และทุนทรัพยากรของเกษตรกร เน้นใช้ประโยชน์จากพื้นที่อย่างคุ้มค่า สร้างความหลากหลายทางชีวภาพ ลดต้นทุนการผลิตไม่ใช้สารเคมี หันมาใช้อินทรีย์วัตถุแทน เน้นการเพาะปลูกพืชผักที่จำเป็น ปลูกทุกอย่างที่กินและกินทุกอย่างที่ปลูกเหลือจากที่กินนำไปขาย ก่อนการเพาะปลูกจะมีการวางแผนก่อนเสมอและเลือกปลูกพืชผักสวนครัว เช่น ผักคะน้า กวางตุ้ง ผักบุ้ง มะนาว พริก ฯลฯ และการเพาะเห็ดฟาง เห็ดนางฟ้ารวมถึงการเลี้ยงสัตว์ เช่น ขุดบ่อเลี้ยงปลาตุ๊ก ปลาช่อน การเลี้ยงไก่ไข่ วัว และการเลี้ยงหมู ไว้สำหรับการบริโภคเพื่อลดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือนและผลผลิตที่เหลือจะมีการนำไปจำหน่ายยังตลาดชุมชน เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือนอีกทางหนึ่ง เช่น นายเสนอ เมืองเงิน (ภาพที่ 4.2) สมาชิกฯ ผู้นำหลักเกษตรประณีต มาประยุกต์ใช้ในพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประมาณ 5 ไร่ของตนเองโดยในพื้นที่นั้นมีการเลี้ยงวัว หมูพ่อแม่พันธุ์ไว้เพื่อจำหน่าย การเลี้ยงไก่ไข่ เบ็ด ปลาตุ๊ก ไข่เพื่อบริโภคและจำหน่าย การขุดบ่อน้ำเพื่อกักเก็บน้ำฝนในฤดูฝน มีการปลูกพืชผัก สมุนไพรต่างๆ เช่น คื่นช่าย พริก มะเขือ ผักบุ้ง ฟักทะลายโจร ลดการใช้สารเคมีและใช้สารอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพที่ได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมโครงการฯร่วมด้วยมาใช้ในการทำเกษตร เน้นวิถีชีวิตแบบพอเพียงเพื่อพึ่งพาตนเอง เรียบง่ายแต่มีความยั่งยืน

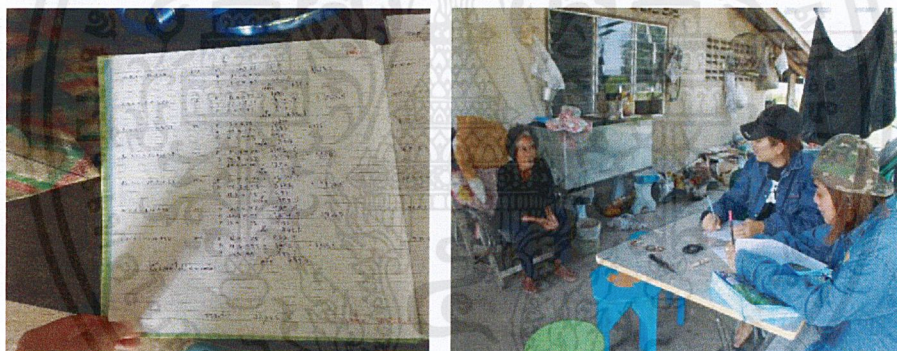
ภาพที่ 4.2 พื้นที่ทำการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนายเสนอ เมืองเงิน

โครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่จัดทำโดยศูนย์สาธิตสหกรณ์หุบกะพงได้มีการจัดกิจกรรมต่างๆไว้ภายในโครงการเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ เรื่องหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้องแก่สมาชิก เช่น การให้ความรู้ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน การอบรมสาธิตการทำปุ๋ย/น้ำหมัก/สารสกัดชีวภาพ การแนะนำแนวทางในการทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว และจากการสัมภาษณ์สมาชิกจำนวน 18 รายถึงกิจกรรมและความรู้ ความเข้าใจภายหลังเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.3 ดังนี้

จากตารางที่ 4.3 กิจกรรมและความรู้ความเข้าใจภายหลังเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกฯ ทั้ง 18 ราย พบว่า

4.2.2 กิจกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนสำหรับจดบันทึกทางการเงินภายในชีวิตประจำวัน

การจัดทำบัญชีครัวเรือนสมาชิกฯปฏิบัติเป็นประจำจำนวน 6 ราย ปฏิบัติเป็นบางครั้งจำนวน 6 ราย และไม่ปฏิบัติจำนวน 6 ราย โดยสมาชิกยังมีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินต่างๆ เพื่อลงทุนในการทำอาชีพหลัก เพื่อเป็นทุนในการหมุนเวียนในกิจการ หรือครอบครัวและเพื่อซื้อทรัพย์สินหรือสินค้าที่จำเป็น การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายภายในครัวเรือนโดยสมาชิกได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมโครงการฯ โดยการจัดทำบัญชีครัวเรือนนั้นสามารถบอกถึงข้อดีของการจดบันทึกคือ ทำให้ตนเองและครอบครัวทราบรายรับ รายจ่าย หนี้สิน เงินคงเหลือในแต่ละวันและนำข้อมูลการใช้จ่ายเงินภายในครอบครัวมาจัดเรียงลำดับความสำคัญของรายจ่าย เพื่อวางแผนการใช้จ่ายเงิน โดยพิจารณาแต่ละรายการในแต่ละวันมีรายจ่ายใดที่มีความสำคัญมาก และรายจ่ายใดไม่จำเป็นตัดออก เพื่อให้การใช้จ่ายเงินภายในครอบครัวมีพอใช้และเหลือเก็บเพื่อการออมทรัพย์สำหรับใช้จ่ายสิ่งจำเป็นในอนาคต ดังเช่น นางอัญชลี แป้นทอง อายุ 62 ปีนี้มีรายได้หลักจากการปลูกพืชผักสวนครัวและนำไปขายยังตลาดนัดหน้าสหกรณ์ ได้เงินบางส่วนจากบุตรและได้มีการจดบันทึกบัญชีครัวเรือนไว้ในสมุดจดบันทึกส่วนตัว ดังภาพที่ 4.3 จึงทำให้ทราบถึงรายรับที่ได้จากการค้าขาย ได้จากบุตร และค่าใช้จ่ายต่างๆ ทำให้เดือนถัดไปนั้นสามารถวางแผนการใช้จ่ายเงินล่วงหน้าได้

ภาพที่ 4.3 สมุดจดบันทึกบัญชีครัวเรือนของนางอัญชลี แป้นทอง

และได้กล่าวถึงการจดบันทึกบัญชีครัวเรือนไว้ว่า “... เมื่อเราจดบันทึกก็เหมือนมีหลักฐานทางการเงินเพื่อย้ำเตือนตนเองและคนในครอบครัวถึงค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่จำเป็นและไม่จำเป็น ทำให้เราสามารถรู้ว่าเงินเรามีเท่าไร ใช้ไปเท่าไร จะได้ไม่ต้องมาขອງใจว่าบางครั้งเงินหายไปไหน ...”

(อัญชลี แป้นทอง. สัมภาษณ์)

ข้อเสียของการจดบันทึกคือ ทำให้ทราบถึงเงินที่ใช้ไปในแต่ละวัน บางครั้งไม่สามารถรับความจริงได้ บางครั้งอาจลืมบันทึกบัญชี ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการบันทึก และส่งผลให้ไม่ทราบข้อมูลทางการเงินที่แน่ชัดจึงส่งผลให้สมาชิกฯ บางส่วนไม่มีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายภายในครัวเรือนแต่ทราบถึงความสำคัญของการจดบันทึกบัญชีครัวเรือนโดยสมาชิกฯ บางรายนั้นไม่ได้จัดทำบัญชีครัวเรือน โดยให้เหตุผลถึงสาเหตุของการไม่จดบันทึกไว้ว่า

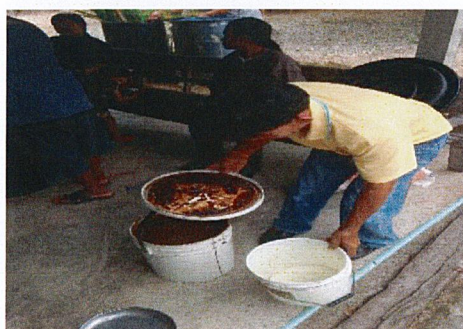
“...ไม่มีเวลาเลย บางครั้งก็ลืมว่าใช้จ่ายอะไรไปบ้างในแต่ละวัน...” (สุขสรร ทนงค์จิต. สัมภาษณ์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.3 การจัดทำสารสกัดชีวภาพ ใช้เองภายในครัวเรือนเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีทำการเกษตร

การจัดทำปุ๋ย/น้ำหมัก/สารสกัดชีวภาพ สมาชิกฯปฏิบัติเป็นประจำจำนวน 4 ราย ปฏิบัติเป็นบางครั้งจำนวน 8 รายและไม่ปฏิบัติจำนวน 6 ราย โดยสมาชิกฯมีการจัดทำปุ๋ยหมักชีวภาพและน้ำหมักชีวภาพให้เหตุผลว่าสามารถทำได้ง่ายและหาวัตถุดิบได้จากทรัพยากรที่ตนเองมีและเรียนรู้จากการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพฯ โดยมี นายสมเจษ จงมาตี วิทยากรเกษตรธรรมชาติ (MOA) จากโครงการส่งเสริมครัวเรือนพอเพียง ณ ศูนย์ประสานงานโครงการหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ จังหวัดเพชรบุรี มาสาธิตการทำจุลินทรีย์หน่อกล้วย เพื่อใช้ในการปรับปรุงดิน การไล่แมลง รวมถึงวิธีการทำปุ๋ยหมักชีวภาพและน้ำหมักชีวภาพแบบง่ายเพื่อให้สมาชิกสามารถทำเองได้ ดังเช่น นางสุภาพร เอกบุตร (ภาพที่ 4.4) สมาชิกผู้เลี้ยงแพะวัวและการปลูกพืชผักสวนครัว นั้นมีการจัดทำปุ๋ยหมักชีวภาพแบบง่ายๆ ต้นทุนต่ำโดยใช้มูลสัตว์ ที่ตนเองเลี้ยง มาผสมคลุกเคล้าให้เข้ากับรำ แกลบดิน แกลบนึ่ง น้ำหัวเชื้อจุลินทรีย์หรือน้ำหมักชีวภาพกาน้ำตาล 2 ขอนโต๊ะ นำไปทำการคลุมกองปุ๋ยหมักไว้ทิ้งไว้ 1 สัปดาห์จึงสามารถนำไปใช้ได้ นอกจากนี้นายทรงศักดิ์ คงเจริญ สมาชิกผู้ปลูกผักปลอดภัยนั้นได้ทำน้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้เองโดยเลือกใช้เศษพืชผัก ผลไม้ หรือเศษอาหารที่ยังไม่บูดเน่าที่มีอยู่ภายในบ้านนำมาสับหรือบดให้เป็นชิ้นเล็ก ๆ ใส่ในภาชนะที่มีปากกว้าง เช่น ถังพลาสติกหรือโอ่ง หากมีน้ำหมักชีวภาพอยู่แล้วให้ผสมลงไปแล้วลดปริมาณกาน้ำตาลลง ปิดฝาภาชนะทิ้งไว้จนได้เป็นน้ำหมักชีวภาพจากนั้นกรอกใส่ขวดปิดฝาให้สนิทเพื่อนำไปใช้ฉีดพ่นในแปลงผัก ผลไม้ หรือผลผลิตต่างๆ เพื่อป้องกันการทำลายผลผลิตของแมลง ผลที่ได้จากการนำไปใช้คือ ลดการใช้สารเคมีที่ใช้ในการฉีดพ่นฆ่าแมลงได้ในปริมาณหนึ่ง จึงทำให้เกิดการลดค่าใช้จ่ายในส่วนของการซื้อสารเคมี ยาฆ่าแมลงได้ประมาณ 500 – 1,000 บาท/ครั้ง

“... ตอนแรกลุงก็ทำน้ำหมักชีวภาพมาหลายสูตรแล้ว แต่พอวันนั้นมีคนมาให้ความรู้ลุงก็เลยลองนำวิธีของเขามาทำ มาใช้ดู โดยเลือกใช้สิ่งที่มีอยู่แล้วในบ้านหรือในสวน เศษพืชเศษผักก็ไปขอมมาจากแม่ค้าที่ตลาดนัดที่เขากำลังจะทิ้ง นำมาสับๆบดๆผสมกับกาน้ำตาล ถ้าถามว่าสามารถลดค่าใช้จ่ายได้ไหม ลุงตอบเลยว่าสามารถลดค่าใช้จ่ายได้ประมาณ 500 – 1,000 บาท/ครั้ง ซึ่งลุงว่ามันสามารถลดเยอะทำให้ลุงไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อสารเคมี แถมเงินเหลือเอาไว้ให้หลานอีกด้วย...” (ทรงศักดิ์ คงเจริญ. สัมภาษณ์)

ภาพที่ 4.4 นายทรงศักดิ์ คงเจริญ แสดงน้ำหมักชีวภาพของตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้ยังมีสมาชิกบางรายนั้นไม่ได้จัดทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพและสารสกัดใช้เองภายในครัวเรือนโดยให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลา สะดวกซื้อง่ายกว่า จึงทำให้ไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายจากการใช้สารเคมีในการทำเกษตรได้

4.2.4 การทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว

การทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวสมาชิกฯปฏิบัติจำนวน 9 ราย ปฏิบัติเป็นบางครั้งจำนวน 5 รายและไม่ปฏิบัติจำนวน 4 ราย โดยสมาชิกฯจำนวนหนึ่งมีอาชีพหลักคือทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ซึ่งในบางครั้งรายได้ที่ได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายภายในครัวเรือนสมาชิกส่วนใหญ่จึงมีการทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ ในอาชีพที่หลากหลาย เช่น การค้าขาย (พืชผักสวนครัว) โดยรายได้เฉลี่ย/เดือน 3,000 - 5,000 บาท การเพาะเห็ดฟาง เห็ดนางฟ้า รายได้เฉลี่ย/เดือน 4,000 - 5,500 บาท การเพาะเมล็ดพันธุ์พืช(หน่อไม้ฝรั่ง) รายได้เฉลี่ย/เดือน 6,000 นอกจากนี้ยังมีรายได้อื่นๆเช่น การเป็นนายหน้าซื้อขายรถแม็คโครโดยรายได้เฉลี่ย/ครั้ง 3,000 - 4,000 บาท สมาชิกบางรายมีอาชีพหลักคือข้าราชการจึงเลือกทำอาชีพเสริมโดยการ ปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงปลา ทำปุ๋ยหมัก โดยรายได้เฉลี่ย/เดือน 3,000 - 5,000 บาท ดังเช่น นางผกา หงส์ทอง สมาชิกผู้มีอาชีพหลักคือ การปลูกหน่อไม้ฝรั่งและมีรายได้เสริมเดือนละ 4,000 - 5,000 บาทจากการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มสตรีผลิตของใช้ในครัวเรือนโดยกลุ่มสตรีผลิตของใช้ในครัวเรือนนั้นมีการผลิตสิ่งของที่จำเป็นภายในครัวเรือนต่างๆเช่น การผลิตน้ำยาล้างจาน สบู่ ครีมบำรุงผิว ผงขัดผิว ฯลฯ นอกจากนี้ยังได้มีการผลิตหมวก กระเป๋า จากป่านศรนารายณ์ให้แก่ผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชม ศึกษาดูงานภายในศูนย์สาธิตสหกรณ์ การเกษตรหุบกะพงอีกด้วยดังภาพที่ 4.5

“... การปลูกหน่อไม้ฝรั่ง มันจะเก็บตอนช่วงเช้าตี 5 - 6 โมงประมาณนั้น จากนั้นก็ไปส่งหลานที่โรงเรียน กลับมาก็ว่างๆไม่มีอะไรทำจากนั้นก็ลองเข้าร่วมกลุ่มสตรีผลิตของใช้ในครัวเรือน ลงทุนร่วมหุ้นกับคนในกลุ่ม เริ่มแรกทำน้ำยาอเนกประสงค์ สามารถใช้ล้างจาน ซักผ้าได้ ใช้กันเองภายในกลุ่มทำให้ลดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือนไปได้เยอะมากๆเลย เพราะส่วนผสมที่ใช้ก็มีภายในชุมชน ประหยัดไปอีก นอกจากจะลดค่าใช้จ่ายยังเพิ่มรายได้ให้กับป่าและก้นในชุมชนอีกด้วย...”
(นางผกา หงส์ทอง.สัมภาษณ์)

ภาพที่ 4.5 ผลิตภัณฑ์ต่างๆจากกลุ่มสตรีผลิตของใช้ในครัวเรือน

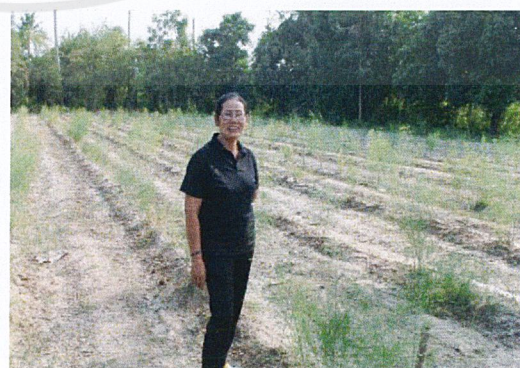
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้สมาชิกบางรายไม่มีการทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว โดยให้เหตุผลว่า “... ป่าแก่แล้วหลงๆลืมๆล้าง อีกอย่างป่าไม่ค่อยมีเวลาวันๆอยู่แต่ไร่แต่สวน...” (ประนอม เนียมทอง. สัมภาษณ์)

4.2.5 จากการเข้าร่วมโครงการฯสมาชิกได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้นเพียงใดและสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่บุคคลอื่นอย่างไรภายหลังจากการเข้าร่วมโครงการฯสมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับคือ

1. สมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจในระดับมากและสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับบุคคลอื่นที่สนใจและสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ได้จำนวน 5 ราย เช่น นางบุญเรือน บุษภักดิ์ ประธานศูนย์เรียนรู้การปลูกหน่อไม้ฝรั่ง (ภาพที่ 4.6) ผู้ที่นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้ภายหลังจากการเข้าร่วมโครงการฯและรวมถึงการหาความรู้เพิ่มเติมจากทางด้านต่างๆเช่น สื่ออินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ ฯลฯ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันรวมถึงการประกอบอาชีพของตน โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาและให้ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้กับผู้ที่มาศึกษาดูงานในการปลูกหน่อไม้ฝรั่ง เช่นการจดบันทึกบัญชีครัวเรือนและการจดบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่ายภายในกลุ่ม รวมถึงการบริหารจัดการโดยนำหลักคุณธรรมมาปรับใช้ภายในกลุ่มของผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง ทำให้ผู้ที่มาศึกษาดูงานนั้นได้เรียนรู้วิธีการปลูกหน่อไม้ฝรั่งและแฝงไปด้วยคุณค่าสอนของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอีกด้วย

“... ป่าปลูกหน่อไม้ฝรั่งตั้งแต่ปี2519 ปลูกมาตั้งแต่รุ่นพ่อฉันแหละป่าก็สะสมองค์ความรู้ ภูมิปัญญาต่างๆปรับประยุกต์ใช้มาจนถึงปัจจุบัน แต่เศรษฐกิจพอเพียงนั้นป่าก็นำมาใช้ควบคู่กับการใช้ชีวิตประจำวันและก็การประกอบอาชีพของป่าด้วย พอหลังจากเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพของศูนย์สาธิตหุบกะพง คนที่เข้ามาศึกษาดูงานที่ศูนย์เรียนรู้การปลูกหน่อไม้ฝรั่งของป่า ก็จะได้รับความรู้ไปด้วยว่าป่ามีการจดบัญชีครัวเรือนในแต่ละวัน การทำน้ำหมักชีวภาพ ทำสารสกัดไล่แมลงเอง รู้ว่าป่านำเศรษฐกิจพอเพียงอะไรบ้างมาใช้อย่างไร ทุกวันนี้ป่าอยู่ได้ก็เพราะคำว่าพอเพียงที่ในหลวงรัชกาลที่9 ให้ไว้นั้นแหละ ...” (บุญเรือน บุษภักดิ์. สัมภาษณ์)

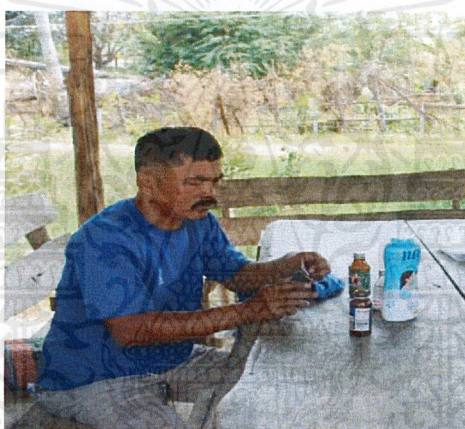

ภาพที่ 4.6 นางบุญเรือน บุษภักดิ์ ประธานศูนย์เรียนรู้การปลูกหน่อไม้ฝรั่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. สมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจในระดับปานกลางไม่เพียงพอสำหรับการถ่ายทอดองค์ความรู้ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับบุคคลอื่นที่สนใจได้จำนวน 11 ราย รวมถึงไม่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ เนื่องจากสมาชิกความพร้อมของสถานที่ ความไม่พร้อมของตัวสมาชิกเช่น การไม่มีเวลา ความรู้ที่เพียงพอแต่สามารถนำมาใช้กับตนเองและครอบครัวแต่ไม่เพียงพอที่จะถ่ายทอดให้กับบุคคลอื่นๆ ดังเช่น นายพรกนก ทวายน (ภาพที่ 4.7) สมาชิกฯได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า

“...หลังจากเข้าร่วมโครงการแล้วหรือ ลุงก็มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้นนะ อย่างหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข จากแต่ก่อนลุงไม่รู้ว่าเป็นอะไรตอนนี้ลุงก็รู้แล้วว่ามันคือ ความพอประมาณ การมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีควบคู่ไปกับการรู้คุณค่าคุณธรรม การไม่ฟุ้งเฟ้อ การทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายโดยการทำน้ำหมักชีวภาพใช้เอง ว่าทำยังไง ลุงรู้แค่สามารถประกอบอาชีพของตนเองได้ แต่ก็ไม่สามารถไปสอนใครเขาได้ แต่ถ้าในอนาคตหากมีคนสนใจมากขึ้น ลุงก็จะพยายามสอนเท่าที่ลุงรู้...” (พรกนก ทวายน. สัมภาษณ์)

ภาพที่ 4.7 นายพรกนก ทวายน ผู้ให้สัมภาษณ์

3. สมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจในระดับน้อยไม่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับบุคคลอื่นที่สนใจรวมถึงไม่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ได้จำนวน 2 ราย เนื่องจากความไม่พร้อมของสถานที่ ความไม่พร้อมของตัวสมาชิกเช่น อายุที่มาก การไม่มีเวลา ความรู้ที่เพียงพอแต่สามารถนำมาใช้กับตนเองและครอบครัวแต่ไม่เพียงพอที่จะถ่ายทอดให้กับบุคคลอื่นๆ

4.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพงที่มีต่อโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพงที่มีต่อโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีดังนี้

1. สมาชิกขาดการติดตามโครงการฯ จากเจ้าหน้าที่หน่วยงานศูนย์สาธิตสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จึงทำให้ขาดความต่อเนื่องในการทำกิจกรรม
2. สมาชิกอยากจจะริเริ่มทำกิจกรรมให้ต่อเนื่องและยั่งยืนเพื่อจะได้เป็นชุมชนนำร่องทางด้านเศรษฐกิจพอเพียง แต่ยังขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. สมาชิกอยากให้มีการส่งเสริมกิจกรรมเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้มีความต่อเนื่องไปสู่รุ่นลูก รุ่นหลานเพื่อทำให้เป็นชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงที่ยั่งยืน

สรุปผล อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ (Conclusion Discussion and Suggestion)

การศึกษาวิจัยเรื่องการติดตามผลโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรีผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ข้อมูลพื้นฐานและองค์ความรู้ความเข้าใจภายหลังเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษาสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพงที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 18 ราย พบว่าสมาชิกเป็นเพศชายร้อยละ 61.1 อายุเฉลี่ย 51-60 ปีร้อยละ 38.8 จบการศึกษาจากระดับชั้นประถมศึกษาร้อยละ 38.8 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 5 คนขึ้นไปร้อยละ 55.5 จำนวนสมาชิกแรงงานในครัวเรือนจำนวน 2 คนร้อยละ 44.4 อาชีพหลักคือเกษตรกรร้อยละ 77.7 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 - 20,000 บาทร้อยละ 66.6 รูปแบบการเกษตรคือการปลูกพืชผักสวนครัว ร้อยละ 44.4 พื้นที่การเกษตรเป็นพื้นที่ของตนเอง ร้อยละ 61.1 สมาชิกมีหนี้สินร้อยละ 77.7 จำนวนหนี้สิน 15,000 - 20,000บาท ร้อยละ 33.3 แหล่งกู้ยืมคือกองทุนหมู่บ้านและสหกรณ์เครดิตยูเนียน ร้อยละ 16.6 เงินออมหลังจากการหักค่าใช้จ่ายจำนวน 1,000-2,000 บาท ร้อยละ 44.4 สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจในด้านเศรษฐกิจพอเพียงภายหลังจากการเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับดี โดยคะแนนส่วนใหญ่ของสมาชิกอยู่ในระหว่าง 11 – 15 คะแนน เหตุผลที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือสมาชิกเข้าร่วมโครงการจากการประชาสัมพันธ์ของศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพงเป็นที่น่าสนใจ และมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนต่อการช่วยเหลือสมาชิก เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ต่อมาคือ ความต้องการแก้ปัญหาในด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ปัญหาด้านหนี้สิน ซึ่งเป็นผลมาจากการประกอบอาชีพหลัก

5.1.2 ผลที่เกิดขึ้นภายหลังการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง

การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันรวมถึงการประกอบอาชีพ พบว่าสมาชิกนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยยึดหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไขนั่นคือ ความพอประมาณ สมาชิกมีการผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพออยู่ พอกิน ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยหรือการที่ไม่ทะเยอทะยานจนเกินความสามารถของตนเองมีเท่าไรก็ใช้เท่านั้น เน้นการพึ่งตนเองเป็นหลักโดยไม่ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ด้านการประกอบอาชีพสมาชิกฯ เลือกที่จะประกอบอาชีพสุจริต โดยสมาชิกนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม นั่นคือ การประยุกต์ใช้ “เกษตรทฤษฎีใหม่” เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำ ในพื้นที่ขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด ปรับปรุงการทำเกษตรกรรมให้มีแหล่งน้ำ ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และสิ่งปลูกสร้างด้วยการปรับใช้ให้เหมาะสมกับขนาด สภาพพื้นที่ กำลัง และทุนทรัพยากรของเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษตรกร เน้นใช้ประโยชน์จากพื้นที่อย่างคุ้มค่า สร้างความหลากหลายทางชีวภาพ ลดต้นทุนการผลิต ไม่ใช่สารเคมี หันมาใช้อินทรีย์วัตถุแทน เน้นการเพาะปลูกพืชผักที่จำเป็น ปลูกทุกอย่างที่กินและกินทุกอย่างที่ปลูกเหลือจากที่กินนำไปขาย ก่อนการเพาะปลูกจะมีการวางแผนก่อนเสมอ

การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายภายในครัวเรือนสำหรับจัดบันทึกทางการเงิน
ภายในชีวิตประจำวัน สมาชิกปฏิบัติเป็นประจำจำนวน 6 ราย ปฏิบัติเป็นบางครั้งจำนวน 6 ราย และไม่ปฏิบัติจำนวน 6 ราย พบว่า สมาชิกยังมีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินต่างๆ เพื่อลงทุนในการทำอาชีพหลัก เพื่อเป็นทุนในการหมุนเวียนในกิจการ หรือครอบครัวและเพื่อซื้อทรัพย์สินหรือสินค้าที่จำเป็น การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายภายในครัวเรือนโดยสมาชิกได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมโครงการฯ โดยการจัดทำบัญชีครัวเรือนนั้นสามารถบอกถึงข้อดีของการจดบันทึกคือ ทำให้ตนเองและครอบครัวทราบรายรับ รายจ่าย หนี้สิน เงินคงเหลือในแต่ละวันและนำข้อมูลการใช้จ่ายเงินภายในครอบครัวมาจัดเรียงลำดับความสำคัญของรายจ่าย เพื่อวางแผนการใช้จ่ายเงิน และข้อเสียของการจดบันทึกคือ ทำให้ทราบถึงเงินที่ใช้ไปในแต่ละวัน บางครั้งไม่สามารถรับความจริงได้ บางครั้งอาจลืมนบันทึกบัญชี ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการบันทึก และส่งผลให้ไม่ทราบข้อมูลทางการเงินที่แน่ชัด จึงส่งผลให้สมาชิกบางส่วนไม่มีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายภายในครัวเรือน

การจัดทำสารสกัดชีวภาพ ใช้เองภายในครัวเรือนเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีทำการเกษตร พบว่า สมาชิกปฏิบัติเป็นประจำจำนวน 4 ราย ปฏิบัติเป็นบางครั้งจำนวน 8 รายและไม่ปฏิบัติจำนวน 6 ราย โดยให้เหตุผลว่าสามารถทำได้ง่ายและหาวัตถุดิบได้จากทรัพยากรที่ตนมีและเรียนรู้จากการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพฯ นอกจากนี้ยังมีสมาชิกที่ไม่ได้จัดทำปุ๋ยหมักน้ำหมักชีวภาพและสารสกัดใช้เองภายในครัวเรือนให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลา สะดวกซื้อง่ายกว่า จึงทำให้ไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายจากการใช้สารเคมีในการทำการเกษตรได้

การทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว สมาชิกปฏิบัติจำนวน 9 ราย ปฏิบัติเป็นบางครั้งจำนวน 5 รายและไม่ปฏิบัติจำนวน 4 ราย โดยสมาชิกมีอาชีพหลักคือ ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ซึ่งในบางครั้งรายได้ที่ได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายภายในครัวเรือนสมาชิกส่วนใหญ่จึงมีการทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ ในอาชีพที่หลากหลาย เช่น การค้าขาย (พืชผักสวนครัว) โดยรายได้เฉลี่ย/เดือน 3,000 - 5,000 บาท การเพาะเห็ดฟาง เห็ดนางฟ้า รายได้เฉลี่ย/เดือน 4,000 - 5,500 บาท การเพาะเมล็ดพันธุ์พืช(หน่อไม้ฝรั่ง) รายได้เฉลี่ย/เดือน 6,000 นอกจากนี้ยังมีรายได้อื่นๆเช่น การเป็นนายหน้าซื้อขายรถแม็คโครโดยรายได้เฉลี่ย/ครั้ง 3,000 - 4,000 บาท สมาชิกบางรายมีอาชีพหลักคือข้าราชการจึงเลือกทำอาชีพเสริมโดยการ ปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงปลา ทำปุ๋ยหมัก โดยรายได้เฉลี่ย/เดือน 3,000 - 5,000 บาท และบางรายอาชีพเสริมโดยการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มสตรีผลิตของใช้ในครัวเรือนโดยกลุ่มสตรีผลิตของใช้ในครัวเรือนนั้นมีการผลิตสิ่งของที่จำเป็นภายในครัวเรือนต่างๆ เช่น การผลิตน้ำยาล้างจาน สบู่ ครีมนำรุงผิว ผงขัดผิว ฯลฯ นอกจากนี้ยังได้มีการผลิตหมวก กระเป๋า จากป่านศรนารายณ์ ให้แก่ผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชม ศึกษาดูงานภายในศูนย์สาธิตสหกรณ์การเกษตรหุบกะพงดัง ทำให้มีรายได้เสริมเดือนละ 4,000 - 5,000 บาทจากการเข้าร่วมเป็นสมาชิก นอกจากนี้สมาชิกบางรายไม่มีการทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการเข้าร่วมโครงการฯสามารถสรุปและแบ่งความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลัก เศรษฐกิจพอเพียง สมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับคือ 1) สมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจในระดับมากและสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับบุคคลอื่นที่สนใจและสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ได้จำนวน 5 ราย 2) สมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจในระดับปานกลางไม่เพียงพอสำหรับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับบุคคลอื่นที่สนใจได้จำนวน 11 ราย รวมถึงไม่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ 3) สมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจในระดับน้อยไม่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับบุคคลอื่นที่สนใจ รวมถึงไม่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ได้จำนวน 2 ราย

5.1.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพงที่มีต่อโครงการ ส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพงที่มีต่อโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีดังนี้

1. สมาชิกขาดการติดตามโครงการฯจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานศูนย์สาธิตสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จึงทำให้ขาดความต่อเนื่องในการทำกิจกรรม

2. สมาชิกอยากจะริเริ่มทำกิจกรรมให้ต่อเนื่องและยั่งยืนเพื่อจะได้เป็นชุมชนนำร่องทางด้านเศรษฐกิจพอเพียง แต่ยังขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. สมาชิกอยากให้มีการส่งเสริมกิจกรรมเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้มีความต่อเนื่องไปสู่รุ่นลูก รุ่นหลานเพื่อทำให้เป็นชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงที่ยั่งยืน

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาติดตามผลโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพงจำนวน 18 ราย พบว่าสมาชิกทั้งหมดมีระดับความรู้จากการที่ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบอยู่ในระดับดี แต่เมื่อมาสรุปและแบ่งความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงหลังจากการเข้าร่วมโครงการฯและการนำกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพนั้น พบว่ามีสมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจในระดับมาก สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับบุคคลอื่นที่สนใจรวมถึงเป็นแหล่งเรียนรู้ได้เพียงแค่ 5 ราย ซึ่งเมื่อนำผลที่ได้มาเทียบกับตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นคือ 1) สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน ร้อยละ 100 2) สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯสามารถทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพและสารสกัดใช้เอง 3) เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกในพื้นที่โครงการฯและ บุคคลที่สนใจอย่างน้อย 5 ราย นั้นแสดงว่าโครงการฯยังไม่ประสบความสำเร็จตามตัวชี้วัดที่ได้ตั้งไว้เนื่องจาก ยังมีสมาชิกบางรายไม่มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนและการทำปุ๋ยหมักชีวภาพและสารสกัดเพื่อใช้เอง เนื่องจาก สมาชิกมีอายุค่อนข้างมากไม่ค่อยเปิดรับในสิ่งใหม่ๆ จึงทำให้ไม่นำกิจกรรมต่างๆที่ได้จากโครงการไปปฏิบัติใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

5.3.1.1 ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ให้เหตุผลที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่าเข้าจากการประชาสัมพันธ์จากโครงการฯ จึงอยากให้สมาชิกรุ่นต่อไปเข้าร่วมโครงการจากการเห็นความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมของสมาชิก ๆ จำนวน 18 ราย ที่นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

5.3.1.2 สมาชิกบางส่วนยังขาดการติดตามจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐจึงทำให้ไม่สามารถรายงานความก้าวหน้าของโครงการฯได้

5.3.1.3 ในการจัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นควรมีการพาสมาชิกไปศึกษาดูงานนอกพื้นที่เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติใช้ต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

การศึกษาการติดตามประเมินผลที่เกิดขึ้นภายหลังเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี นั้นกลุ่มตัวอย่างมีการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพแต่ยังไม่เป็นที่แพร่หลายในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพงดังนั้น การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปจึงเสนอแนะให้มีการเปรียบเทียบระหว่างกับกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาชุมชน. 2547. ระบบและวิธีการทำงานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: แอล ที เฟลส.
- คณะทำงานเศรษฐกิจพอเพียง. 2550. เศรษฐกิจพอเพียง. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.202.143.157.130/yingo/safeeconomic1.html> - 17k. [5 ธันวาคม 2559]
- คุรุธรรม (นามแฝง). 2542. เศรษฐกิจพอเพียงความจำเป็นของสังคมไทย. วิทยากรย.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. 2540. เศรษฐกิจหมู่บ้านไทยในอดีต. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์ จำกัด.
- ชาญ สวัสดิ์สาลี. 2540. คู่มือประเมินผลและติดตามผลการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ: นำกิจการพิมพ์.
- เชิดชาย วั่งคำ. 2554. การติดตามและประเมินผลการใช้ประโยชน์ในที่ดินการพึ่งพาตนเองและความพึงพอใจของเกษตรกรในนิคมเศรษฐกิจพอเพียงตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่. เอกสารวิจัยฉบับที่225. สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม.
- ณฤดี จินตนาอนุสรณ์. 2557. การติดตามประเมินผลโครงการสานฝันเกษตรกรในโรงเรียนขยายโอกาสในเขตปฏิรูปที่ดิน กรมศึกษาโรงเรียนบ้านเขานาใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เอกสารวิจัยฉบับที่224. สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม.
- ดาริกา สวันตร์จัน. 2541. การประเมินผลหลักสูตรการฝึกอบรมนักบริหารการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับสูง. วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต(พัฒนาสังคม). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทรงศักดิ์ คงเจริญ. 19 มิถุนายน 2559. สัมภาษณ์.
- ธนพน สมัครการ. 2550. ความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหลังเข้าร่วมโครงการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ: ศึกษากรณีผู้เข้าอบรมพลังกายทิพย์เพื่อสุขภาพ กรมขนส่งทางอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นภาพค์ คงเศรษฐกุล. 2549. แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน รากฐานความเป็นมาและการนำมาใช้ในสังคมไทย. วารสารวิชาการ ราชภัฏกรุงเทพฯ. 13(12): 49-56.
- นิตา ชูโต. 2538. การประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: พีเอ็น
- บุญเรือน บุชภัก. 14 มิถุนายน 2559. สัมภาษณ์.
- ประนอม เนียมทอง. 23 มิถุนายน 2559. สัมภาษณ์.
- ผกา หงส์ทอง. 23 มิถุนายน 2559. สัมภาษณ์.
- ผวน วงเพ็ญ. 14 มิถุนายน 2559. สัมภาษณ์.
- พินิจ กมลมานิตย์. 19 มิถุนายน 2559. สัมภาษณ์.
- พิมพ์มล แก้วมณี. 2549. รายงานการประชุมวิชาการ ศวพค. ปี 2549. เชียงใหม่: โครงการวิจัยและพัฒนา ระบบการผลิตเกษตรและวิสาหกิจชุมชนตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง.
- พีระพงศ์ ทิพนาค, สมภพ สุวรรณรัฐ, วรรษยา ธรรมกิตกภพ และอนุชัช รามวงษ์กุล. 2552. เทคนิคการติดตามและประเมินผล. เอกสารประกอบการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เพ็ญศรี เปลี่ยนขำ. 2550. วิธีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. วารสารวิชาการ ราชภัฏตะวันตก. 2(1): 27-30.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 2556. การประเมินโครงการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาอาชีพการเลี้ยงแพะในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ในปี 2553 เขต อำเภอรามัน จังหวัดยะลา. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ศักดิ์สิน ช่องดารากุล. 2550. ปัจจัยที่ทำให้ส่งผลต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ. วารสารวิชาการ. 10(5): 51-52.
- ศิลาวัต ศรีสวัสดิ์. 2552. ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่มีภูมิสำเนาในเขตกรุงเทพมหานครมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจและปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศูนย์ทดสอบและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ. 2555. หลักการติดตามและประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง. 2559. โครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี.
- สุขสรร ทนงค์จิต. 2559. สมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง. สัมภาษณ์
- สุเมธ ตันติเวชกุล. 2543. การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. ชำราชากร. 45(2): 2-3.
- สุวรรณา นาควิบูลย์วงศ์ และ พีระพงศ์ ทิพนาค. 2553. การติดตามประเมินผลแนวคิดสู่การปฏิบัติ. เอกสารเผยแพร่เล่มที่ 121. กรุงเทพฯ : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม.
- สุรเกียรติ์ เสถียรไทย. 2542. ทฤษฎีใหม่ในหลวง: ชีวิตที่พอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2541. การพัฒนาที่มั่นคงยั่งยืนตามรอยพระราชดำริ. วารสารเศรษฐกิจพอเพียง. 11(4): 12-24.
- เสนอ เมืองเงิน. 14 มิถุนายน 2559. สัมภาษณ์.
- อัญชลี แป้นทอง. 19 มิถุนายน 2559. สัมภาษณ์.

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การติดตามประเมินผลที่เกิดขึ้นภายหลังจากเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนว
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด อำเภอชะอำ
จังหวัดเพชรบุรี

ส่วนที่1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. ชื่อ - นามสกุล _____ อายุ _____ ปี
2. ระดับการศึกษา ไม่ได้ศึกษา ประถม มัธยมศึกษา
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
3. จำนวนสมาชิกภายในครัวเรือนทั้งสิ้น _____ คน
4. จำนวนแรงงานในครัวเรือน _____ คน
5. อาชีพหลัก _____ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน _____ บาท
6. อาชีพเสริม _____ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน _____ บาท
7. ท่านทำการเกษตรกรรม (สามารถเลือกตอบได้หลายข้อ)
 พืชสวน พืชไร่ พืชผักสวนครัว ผักอินทรีย์(ผักปลอดสารพิษ)
 เลี้ยงสัตว์ การทำประมง การปลูกป่าไม้เศรษฐกิจ
8. พื้นที่ทำการเกษตร พื้นที่ของตนเอง จำนวนพื้นที่ _____ แปลง _____ ไร่
 เช่า จำนวนพื้นที่ _____ แปลง _____ ไร่
 อื่นๆ.....
9. หนี้สิน มี ระบุจำนวน _____ บาท
 ในภาคการเกษตรจำนวน _____ บาท
 นอกภาคการเกษตรจำนวน _____ บาท
 ไม่มี
10. การกู้ยืม (สามารถเลือกตอบได้หลายข้อ)
 สหกรณ์การเกษตรฯ กลุ่มออมทรัพย์ กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร
 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ นายทุนนอกระบบ อื่นๆระบุ _____
- 11.เงินออมภายหลังจากหักค่าใช้จ่าย
 มี โดยเฉลี่ย/เดือน _____ บาท
 ไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ความรู้ความเข้าใจภายหลังเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับคำตอบของท่านมากที่สุด

รายการ	ใช่	ไม่ใช่
1. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเน้นการสร้างรากฐานของประเทศเฉพาะด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก		
2. หลักเศรษฐกิจพอเพียงคือ หลัก3ท่ง2เงื่อนไข ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และความรู้ควบคู่กับคุณธรรมภายในตัว		
3. หัวใจสำคัญของแนวพระราชดำริเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงนั้นคือ การส่งเสริมการพัฒนาตามลำดับขั้น โดยเริ่มต้นจากการสร้างความมั่นคงให้แก่เกษตรกรและครอบครัวก่อน หลังจากนั้นจึงรวมตัวกันทำกิจกรรมในชุมชน กลายเป็นชุมชนเข้มแข็งลดการพึ่งพิงหน่วยงานภายนอก		
4. การจะนำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้ได้ผลในการดำเนินชีวิต จำเป็นต้องเริ่มต้นจากการมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง		
5. ถ้าเราใช้ชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เราสามารถใช้ของแพงหรือฟุ่มเฟือยได้		
6. ถ้าใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องเลิกค้าขายกับภายนอก		
7. การเลี้ยงสัตว์ควบคู่กับการทำการเกษตรเพื่อบริโภคเอง เช่น เลี้ยงปลาในร่องสวนหรือแหล่งน้ำเป็นอาหารและรายได้เสริม		
8. การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือน เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันและเป็นการสร้างระเบียบวินัยในการออม		
9. การส่งเสริมในการนำวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่มาทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ และน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้เองในแต่ละครัวเรือน เป็นการลดค่าใช้จ่ายและลดการใช้สารเคมีในการทำการเกษตร		
10. ความสุจริตในการประกอบอาชีพรวมถึงมีความเมตตาและความเอื้ออาทรต่อผู้อื่นถือเป็นคุณธรรมที่ควรมี		
11. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่สามารถนำไปใช้ได้กับคนทุกวัยและทุกศาสนา		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. นอกจากความรู้ที่ได้การเข้าร่วมโครงการฯ เราสามารถหาความรู้ทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงจากทางอื่นๆ เช่น ติดตามข่าวสาร หนังสือ สื่อวิทยุ โทรทัศน์		
13. เศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผลิตเพื่อบริโภคเองเท่านั้น แต่ไม่ส่งเสริมการผลิตเพื่อค้าขาย.		
14. เมื่อเรามีความรู้ ความเข้าใจในหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ดีและนำมาปฏิบัติเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ อย่างถูกต้อง เราก็จะสามารถเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ รวมถึงเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้กับผู้อื่นได้		
15. เมื่อเราสร้างความมั่นคงและยั่งยืนจากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับครอบครัวของตนเองแล้ว จะสามารถทำให้เราส่งชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ตรงตามกำหนดระยะเวลา สามารถนำไปขยายผลและต่อยอดเป็นแบบอย่างให้กับสมาชิกรายอื่นๆ ต่อไป		

ส่วนที่ 2 ผลที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 เหตุใดจึงเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 ท่านนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันรวมถึงการประกอบอาชีพอย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ท่านมีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายภายในครัวเรือนเพื่อจดบันทึกทางการเงินทุกรายการภายในชีวิตประจำวัน หรือไม่

- หากมีการจดบันทึก ท่านสามารถบอกถึงวิธีการและข้อดี-ข้อเสียของการจัดทำบัญชีครัวเรือน

- หากไม่มีการจดบันทึก เหตุใดถึงไม่จดบันทึก และท่านทราบถึงรายได้และค่าใช้จ่ายและเงินคงเหลือโดยวิธีใด

2.4 ท่านมีการจัดทำ (สามารถเลือกตอบได้หลายข้อ)

ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ สารสกัดชีวภาพ ใช้เองภายในครัวเรือนเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีทำการเกษตรหรือไม่

- หากมีการจัดทำ ทำโดยวิธีการใด จัดหาแหล่งวัตถุดิบจากที่ใด ผลจากการจัดทำ และนำไปใช้ สามารถลดค่าใช้จ่ายได้จริงหรือไม่ เท่าไร

- หากท่านไม่ได้จัดทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพและสารสกัดใช้เองภายในครัวเรือน เหตุใด จึงไม่ได้จัดทำ

2.5 ท่านมีการทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเองหรือไม่

- หากมีการทำอาชีพเสริม อาชีพนั้นคืออะไร รายได้จากการทำอาชีพเสริมโดยประมาณ เฉลี่ย/เดือน

- หากท่านไม่มีอาชีพเสริม เหตุใดจึงไม่มี

2.6 ภายหลังจากการเข้าร่วมโครงการฯ ท่านมีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้นเพียงใดและสามารถ ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้กับบุคคลที่สนใจรวมถึงสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ได้หรือไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ท่านไม่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงได้เพราะเหตุใด

- ท่านสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงไปยังผู้ใดโดยใช้หลักการและวิธีการใด (what,when,where,how)

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพงที่มีต่อโครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	น.ส. อัญชิษฐา เพ็ชรมณี
วัน เดือน ปีเกิด	วันพฤหัสบดีที่ 2 มีนาคม พ.ศ.2538
ที่อยู่	ห้อง A203 กมลวัฒน์อพาตเมนท์ ซอยลาดกระบัง 48 แขวง ลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520
ประวัติการศึกษา	ระดับมัธยมต้น - ปลาย ศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศเตรียม อุดมศึกษาน้อมเกล้า ระดับอุดมศึกษา ศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ ทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้